

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**SZENT ERZSÉBET
KATOLIKUS ÓVODA**

Dunakeszi
2013

Szent Erzsébet Katolikus Óvoda

2120 Dunakeszi Szent László út 4. sz.

Tartalom

Az óvoda alapításának előzményei	4
A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda egyházi helyzete	5
A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda küldetésnyilatkozata	5
A katolikus nevelés vezérelvei	7
A Szent Erzsébet Óvoda pedagógiai programja	8
Az óvoda fenntartója, irányítója	8
Az óvoda szociokulturális háttere	8
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	9
A NÉVVÁLASZTÁS INDOKA	10
ÓVODÁNK NÉVADÓ SZENTJE	10
ALAPÍTÓ OKIRAT	14
MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
1. GYERMEKKÉP	14
2. ÓVODAKÉP	16
3. KATOLIKUS PEDAGÓGUSKÉP	17
4. NEVELÉSI CÉLUNK	19
4.1. Nevelési alapelveink	19
4.2. Feladataink	20
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	28
5.1. Személyi feltételek	28
5.2. Tárgyi feltételek	30
5.3. Napirend, hetirend, egyéb szervezeti keretek	35
6. Az óvoda kapcsolatai	43
7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	47
Gyermekevédelem	47
A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének elősegítése	50
A nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése	51
A tehetséges gyermekek felismerése, nevelése	51
8. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGFORMÁI	51
8.1. Hitre nevelés tevékenységei	52
8.2. Játék	54
8.3. Verselés, mesélés	56
8.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	58
8.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	59
8.6. Mozgás	61
8.7. A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése	63
8.8. Munka jellegű tevékenységek	66
8.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	70
9. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	72
10. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	73
11. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	74
1. sz. melléklet	Egyéni képességfejlődés mutatói . Hiba!
A könyvjelző nem létezik.	

Az óvoda alapításának előzményei

Történelmi helyzet segítette Dunakeszi város első egyházi intézményének megépítését. Tíz év alatt közel tízezer, többnyire fiatal lakossal gyarapodott a város lélekszáma. A jelentősen megnövekedett gyermeklétszám következtében az önkormányzat az óvodai férőhelyek nagy mértékű gyarapítására kényszerült.

Megbeszélés kezdődött Dr. Beer Miklós megyéspüspök és Kecskeméthy Géza polgármester között katolikus óvoda építéséről. Kecskeméthy Géza polgármester kifejtette, hogy a város nagyra tartja az Egyház nevelési tapasztalatát, a társadalomban képviselt értékrendjét. Az Ordinárius pedig az Egyházi Törvénykönyv 797. kánonja értelmében elfogadta az óvodaalapításra szóló felkérést. 2007-ben, Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóján szándéknyilatkozat született arról, hogy a város telket biztosít az intézmény számára, az építkezés költségein pedig egyharmad-egyharmad részben osztozik az Önkormányzat, az Egyházmegye és a helyi keresztény közösségek. A telek tulajdonosa és az építkezés koordinátora a Szent Imre Egyházközség lett. Az óvoda alapkövét 2008. május 17-én Dr. Beer Miklós megyéspüspök és Kecskeméthy Géza polgármester helyezte el. 2010-ben, az építkezés utolsó ütemében Dióssi Csaba polgármester kérésére az eredetileg négy foglalkoztatásra tervezett óvodát hat foglalkoztatásra bővítettük, amely így nevelési évenként egyszerre 180 gyermek fogadására vált alkalmassá. Az ünnepélyes átadásra és felszentelésre 2011. június 5-én került sor. Az építkezés négy éve alatt közel 130 millió forintnyi közadakozás és több mint kétezer munkaóra közösségi felajánlás segítette a megvalósulást.

A város első korszerű, tetszetősen szép, gyermekbarát katolikus óvodájának épülete ¹. 2011 szeptemberétől fogadja kis óvodásait.

Jegyzet:

¹ Dunakeszi első katolikus óvodája 1923-ban nyílt meg, melyet a Miasszonyunkról nevezett Kalocsai Iskolanővérek működtettek. 1937-ben lett napközi otthonos, majd 1948 évi államosítása óta óvodaként működik a mai napig, jelenleg *Eszterlánc Óvoda* néven a Budai Nagy Antal utcában.

A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda egyházjogi helyzete

A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda az állam és az Egyház szétválasztásának elve szerint szuverén módon, saját hitelvei és belső jogi, szakmai normái szerint végzi a társadalom számára hasznos közfeladatát.

A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda az Egyházi Törvénykönyv 793. és 797. kánonja szerint a keresztény családok vonatkozásában nevelési közfeladatot vállal át az Önkormányzattól. Óvodánk fenntartója és felügyelője a Váci Egyházmegye mindenkori ordináriusa, Dr. Beer Miklós megyéspüspök úr nem utólagosan ismerte el a Szent Erzsébet Óvoda katolikus jellegét, hanem közvetlen módon alapította, és az építkezést támogatta. A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda alapítása a CIC 803.² kánonja szerint történt. A Szent László u. 4. sz. alatt található, 7504/213. helyrajzi számú ingatlan bejegyzett de jure tulajdonosa, mint hivatalos egyházi jogi személy, a dunakeszi Szent Imre Egyházközség. Az egyházjog előírásai szerint azonban minden az ingatlannal kapcsolatos anyagi és a működési döntéshez az egyházmegye ordináriusának hozzájárulása szükséges, aki nem csupán fenntartója és működtetője, hanem de facto tulajdonosa és legfőbb vagyonkezelője minden egyházi tulajdonnak.

A Szent Imre Egyházközség tulajdonát képező ingatlan ad otthont a Szent Erzsébet Katolikus Óvodának, és azoknak a rendezvényeknek, amelyek a plébániai lelki élet fejlődését, és az óvoda katolikus küldetését segítik.

A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda küldetésnyilatkozata

Minden katolikus nevelési, oktatási intézmény megkülönböztetett módon vesz részt az Egyház egyetemes küldetésében. Ezt a küldetést **Az Egyházi Törvénykönyv** (CIC) 796-806. kánonjai szabályozzák. A II. Vatikáni zsinat számos helyen ír az Egyháznak a teremtett világot szolgáló küldetéséről, amely azt célozza, hogy az Evangélium által megismert krisztusi lélek áthassa a világot, a valódi igazság, szeretet és béke útját mutatva, és ezzel az ember legfőbb javát szolgálja (vö.: **Lumen gentium** *konstitúció* ³ 36. pont). A nevelésről

² CIC, *Codex Iuris Canonici*, Kánonjogi Kódex, azaz Az Egyházi Törvénykönyv.

³ A Lumen Gentium, „az egyház dogmatikus konstitúciója” a II. Vatikáni zsinat egyik legfontosabb dokumentuma. A zsinati határozatot 1964. november 21-én hirdette ki VI. Pál pápa.

szóló zsinati nyilatkozat, a ***Gravissimum educationis momentum***⁴ vezérelvül szolgál nekünk is: „Bármely fajhoz, társadalmi osztályhoz tartozzék valaki, bármilyen életkorú legyen, személyi méltósága folytán elidegeníthetetlen joga van olyan neveléshez, amely megfelel élete céljának, amely alkalmazkodik egyéni képességeihez, neméhez, az adott kultúrához és a nemzeti hagyományokhoz, de ugyanakkor nyitott a testvéri kapcsolatokra más népekkel, szolgálva a valódi egységet és békét a földön. Az igaz nevelés az egész személyt gazdagítja, hogy majd javára legyen a társadalomnak.... A zsinat kijelenti, a gyermekeknek és fiataloknak joguk van ahhoz, hogy ösztönzést nyerjenek az erkölcsi értékeknek helyes lelkiismerettel való megbecsülésére és személyes állásfoglalással való elsajátítására, valamint Isten tökéletesebb megismerésére és szeretetére.” (GE. 2.)

Az érzelmi nevelés korai hatékonysága döntő befolyással bír az ember életére. A boldog gyermekkor alapozza a kiegyensúlyozott, alkotó felnőtt életet. A boldog gyermek mellé azonban feltétlenül boldog anya kell. Az óvoda ezért kiemelt feladatának tekinti a családdal való kapcsolatot, és e területen mer szeretettel és következetesen igényeket támasztani. A gyermek egyéni, testi, lelki, szellemi képességeinek a fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt, de ugyanilyen odaadással fejlesztjük a közösségi intelligenciát is. Az Egyház nem igényeket követ, mintegy szolgáltatást végezve, hanem hitelvei mentén igényeket támaszt. A nevelés, oktatás feladatában részt vevő személyek legfőbb értéke a hit, illetve a hitre való készség. Ezt nem elvárjuk egymástól, hanem tapintatosan efelé segítjük egymást. A CIC 803. kánonjának 2. §-a világos irányelvet ad: Katolikus nevelési, oktatási intézményekben a nevelésnek meg kell felelnie az egyházi tanítás elveinek, a nevelőknek pedig ki kell tűnniük egyházas érzékükkel, az Evangéliumot követő becsületes életükkel. A családokkal való szoros, gyümölcsöző együttműködés közben ügyelni kell arra, hogy az Egyház felfogásától idegen külső behatás ne gyökerezzen meg az intézményben. Ahhoz, hogy a katolikus nevelési, oktatási intézmény egyre hatékonyabban tudjon részt venni az Egyház egyetemes küldetésében, és mindenben megfeleljen az egyházi törvények előírásainak, az intézményvezető és a megyéspüspök által megbízott lelki vezető szorosan együttműködnek a személyi kérdésekben, az intézménnyel kapcsolatban lévők evangéliumi lelkiületének alakításában.

⁴Gravissimum educationis momentum (GE), a II. Vatikáni Zsinat nyilatkozata a keresztyén nevelésről.

A katolikus nevelés vezérelvei

Valljuk, és tapasztalatokra támaszkodva tanítjuk, hogy a nevelésnek egy változatlan eleme van, az ember. A társadalmi, kulturális körülmények, a korszerű tudás kihívásai változhatnak, de az ember ugyanaz tegnap, ma és mindörökké: Isten csodálatos teremtménye, akit Teremtője saját képmására és hasonlatosságára alkotott. Az ember személy, vagyis egy még soha nem volt és ezután már soha nem lesz egyedi létező, olyan belső világgal, amely egyediségét tovább erősíti. Ennek a belső világnak kell önmagára, Istenre a teremtésben való meghívására rátalálnia. Az Egyház tiszteli ezt a belső világot. Ez határozza meg nevelésünk alapját és irányát. Valljuk, és tapasztalatokra támaszkodva tanítjuk, hogy a halhatatlan lélekkel megajándékozott ember csak Isten közelében, vele együttműködve teljesebbé válhat boldoggá, megelégedetté. Isteni kinyilatkoztatásból tudjuk, hogy Jézus Krisztusban maga az Isten, és az Ő megmentő emberszeretete jött közénk. Ezért életünk beteljesedése felé a Jézus által mutatott úton haladunk. Ez az út maga az Anyaszentegyház, amely a kinyilatkoztatás őrzője és hiteles tanítója. Szent Pál szavaival az Egyház, Krisztus titokzatos Teste, a II. Vatikáni zsinat dokumentumaiban pedig az egész emberi nem egységének és üdvösségének a záloga. Mindebből következik, hogy a katolikus nevelési, oktatási intézményekben legfőbb tanítónk és példaképünk az Úr Jézus, akit az Egyház közvetít. A Jézussal való találkozás kiemelt alkalmak a szentségek. Átáluk az isteni élet bontakozik bennünk. Mindaz, amit az Egyház az emberről és az ő méltóságáról vall, kifejeződik a keresztségről szóló tanításban.

A keresztségről vallott egyező felfogás az a közös alap, amely összeköt minden keresztényt, és lehetővé teszi, hogy a katolikus nevelési, oktatási intézményekben egymást gazdagítva együttműködjenek.

Az egyházi óvoda ezért nem az éppen aktuális kisgyermekes szülők magánügye, hanem az Egyház missziós lényegéből fakadóan, az Egyházzal valóban közösségben lévők lelkiismereti feladata.

A Szent Erzsébet Katolikus Óvodában a gyermekvilágot megmozgató liturgia, az egyházi ünnepek esztétikus, minden művészi ágat bevonó szépsége mellett nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a család fogadóképes legyen mindarra, amit a gyermek boldog örömmel visz haza Jézussal kapcsolatosan a lelkében.

A Szent Erzsébet Óvoda pedagógiai programja

A pedagógiai program figyelembe veszi a törvényi és egyéb fenntartói előírásokat, a település lelkipásztori koncepcióját, az érdekelt szülői közösség és az óvodai közoktatási szakértő véleményét.

A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. (Legitimációs záradék a dokumentum végén található.)

Az óvoda fenntartója, irányítója

Az óvoda fenntartója, és legfőbb felügyelője, vagyongazdálkodója a Váci Egyházmegye mindenkor **ordináriusa**.

Az intézményfenntartással járó irányítási feladatot a Váci Püspökség illetékes szakhatósága, az **EKIF** (Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága) látja el.

A Püspökkari Titkárság mellett működő **KPSZTI** (Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet) valamennyi katolikus közoktatási intézmény szakmai irányítását ellenőrzését, értékelését végzi.

Az óvoda szociokulturális háttere

A városi önkormányzat és az egyházközség együttműködési megállapodása értelmében elsősorban dunakeszi lakhellyel rendelkező családok gyermekei kerülhetnek felvételre a Szent Erzsébet Katolikus Óvodába.

A város alagi részében, a Szent Imre Egyházközség területén, az újonnan épült lakóparkok övezetében létesült az intézmény. A gyermekek nagy többsége főleg ehhez az egyházközséghez tartozó családokból érkezik. A szülők túlnyomórészt értelmiségiek, rendezett körülmények között élnek.

Beíráthatják azok a családok is a gyerekeiket, akik bár formálisan nem tartoznak egyik keresztény közösséghez sem, de készek az együttműködésre azzal a szemlélettel, amely a gyermekkel (emberrel) kapcsolatosan a keresztségben fogalmazódik meg.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Az óvodai nevelési program törvényi és jogszabályi háttere:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról érvényben lévő módosításai

1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az Egyházról

1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai

Rendeletek

- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- Melléklet az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelet a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- A pedagógiai szakszolgálatokról (jelenleg még) 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet

Kormányhatározat

- Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/ 2011. (X.28.)
- Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek

A katolikus óvodai pedagógiai programot meghatározó egyházi dokumentumok

1. Egyházközségi plébániai koncepció.

2. Biblia (Szent István Társulat, Budapest, 1973.)

3. II. Vatikáni zsinat dokumentumai: Gaudium et spes, Gravissimum educationis momentum, Dei Verbum, Lumen gentium

4. A katolikus iskola c. dokumentum (Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma, 1977.)
5. Codex Iuris Canonici: A katolikus nevelés; Az iskolák c. fejezetek (793-806. kánon)
6. A katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részei
7. Etikai kódex a Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára (www.kpszt.hu 2011. 04.22.)

„Embernek lenni, egésznek, épnek, föld szülte
pornak, Isten lehelte szépnak.”

Sík Sándor

A NÉVVÁLASZTÁS INDOKA

2007-ben, amikor az óvoda építését elhatároztuk, ünnepeltük Szent Erzsébet (1207-1231) születésének 800. évfordulóját. Bár nagyon sok egyházi oktatási-nevelési intézmény viseli az Ő nevét, ez nem tántorított el minket attól, hogy kultuszát mi is felkaroljuk. Mint boldog anya és odaadó hitves, és mint a nyugati világot a magyarság értékeivel lenyűgöző és meghódító szent, alig-alig kerülhető meg, amikor a gyermekek és a magyar ifjúság neveléséről felelősséggel gondolkodunk. Az Egyház hitvallásából és önmeghatározásából fakad, hogy az egyházi óvoda mindig több mint csupán óvoda, hisz a gyermekek nevelésén túl a családok centruma is kíván lenni.

ÓVODÁNK NÉVADÓ SZENTJE

Árpád-házi Szent Erzsébet

(német nyelvterületen gyakorta *Tübingiai Szent Erzsébet*)

Születése: 1207. július 7. Sárospatak vagy Pozsony, Magyar Királyság

Halála: 1231. november 17. Marburg, Német-római Birodalom (24 évesen)

Szentté avatása: 1235. május 28. Perugia

Szentté avatta: IX. Gergely pápa

Ünnepnapja: november 17.

Jelképe: rózsa

Edmund Blair Leighton: Árpád-házi Szent Erzsébet kenyert oszt a szegényeknek

Erzsébetet többnyire rózsákkal a kötényében, kosarában ábrázolják. Ennek eredete az a legenda, mely szerint férje halála után Erzsébet továbbra is gondoskodott a szegényekről. Egy alkalommal kenyereket vitt gondozottjainak, mikor sógorával, Henrikkel találkozott. Annak kérdésére, hogy mit visz kosarában, Erzsébet tartva attól, hogy esetleg megtilthatják neki a jótékonykodást, így válaszolt: rózsákat. Mikor megmutatta, a kenyerek helyett illatos rózsák voltak kosarában - eszerint Isten nem akarta, hogy a szent asszony hazudjon. Más történetekben Erzsébet az apjával (3 évesen) vagy férjével találkozik. Gyakran ábrázolják még korsóval, amelyből a szegényeknek adott inni, illetve pálmaággal, ami a halál feletti győzelem jelképe.

A *Marburgban* lefolytatott szentté avatási per (1231–1235) aktáinak tanúsága szerint kevesebb, mint öt hónap telt el Erzsébet halála és a sírjánál történt első csoda között, ami hírének gyors elterjedését bizonyítja. A csodás gyógyulásról beszámolók többsége ugyan 50–100 kilométeres körzetből érkezett. A Német Lovagrend nevében Tübingiai Konrád, Erzsébet sógora vállalta magára a szentté avatási ünnepség költségeit, és szintén a rend anyagi támogatásával kezdődött meg a ma is álló marburgi Szent Erzsébet templom építése.

Ünnepét 1670-ben vették föl a római naptárba temetésének napjára, november 19-ére. Az 1969-es naptárreform alkalmával azonban ünnepét visszatették november 17-ére, halálának napjára. Magyarországon viszont megmaradt az eredeti napon, azaz 19-én.

Árpád-házi Szent Erzsébet élete

Apja II. András királyunk, anyja merániai Gertrúd, bátyja pedig később IV. Béla néven lett magyar király. Budán keresztelték meg, fényes pompával. I. Hermann turingiai örgróf kérésére Erzsébetet a kor szokásának megfelelően négyéves korában eljegyezték ifjú Hermannal, az örgróf fiával. Erzsébet Eisenachba, majd Wartburgba került. Az irodalom- és zenekedvelő örgróf és buzgón vallásos felesége mellett jó nevelést kapott. Vőlegénye, a betegeskedő Hermann 1216-ban 19 évesen meghalt, ekkor – némi politikai huzavona után – öccse, Lajos, aki Erzsébet legjobb pajtása volt, jegyezte el. Az esküvőt 1221-ben tartották Eisenachban. Erzsébet a nála 7 évvel idősebb Lajossal boldog házasságban élt. Gyermkeik Hermann (1222. március 28.), Zsófia (1224. március 20.) és Gertrúd (1227. szeptember 29.). 1222-ben „utólagos nászútra” (első és egyetlen magyarországi látogatása) visszalátogatott férjével Pozsonyba; csak itt tudta meg anyja meggyilkolásának tragikus történetét. 1213-ban meghalt az édesanyja.

Erzsébet korán elkezdte a vezeklő életmódot: gyakran böjtölt, ostromozta magát, vezeklőövet is hordott. Éjjelente gyakran virrasztott. Első gyermekének születése után menedékhelyet alapított árva gyerekek részére, szegényeket segített. Második gyermeke születése után hálából 28 ágyas kórházat alapított, ahol maga is segített a betegápolásban.

1225-ben Lajos vazallusként II. Frigyes oldalán hadba indult, Erzsébet vette át a tartomány kormányzását. Az éhínségek, járványok okozta sebeket orvosolni igyekezett, kinyitatta Wartburg élektárait, a szegényeket élelmezte. Maga is mértéktartóan élt. A családtagok aggódva nézték Erzsébet „pazarlását”, Lajos azonban visszatértekor mindent jóváhagyott.

II. Frigyes megkoronázásakor ígéretet tett III. Ince pápának keresztes hadjárat indítására. Ennek beváltása Lajost is érintette. Erzsébet maga varrta fel a keresztesek jelét férje ruhájára. Ettől kezdve gyászruhát hordott.

Lajos 1227. szeptember 11-én elhunyt. Szeptember 29-én született Gertrúd lányát már nem láthatta. IX. Gergely pápa levelében atyai szavakkal bátorította Erzsébetet, és az igen szigorú Konrád mestert gyóntatójává és hivatalos védelmezőjévé nevezte ki.

Lajos öccsei, Raspe Henrik és Konrád igen keményen bántak Erzsébettel. A 20 éves özvegyet megfosztották vagyona kezelésének jogától és férje birtokainak jövedelmétől.

A kialakult helyzet miatt Erzsébet egy októberi napon észrevétlenül elhagyta Wartburgot újszülöttjével, majd másnap két másik gyermekét is elhozatta. Fonással tartotta fenn magát, gyermekeit a megmaradt ékszereiből neveltette. Eckbert bambergi püspök befogadta Pottenstein várába, és Erzsébetnek az újraházasodást javasolta. Az éppen megözvegyült II. Frigyes császár kész lett volna őt újra elvenni, ám Erzsébet nem akart újabb házasságot kötni.

Rövid időre még visszatérhetett Wartburgba, ám a család javaslatára Marburgba költözött. Assisi Szent Ferenc harmadrendjének tagja lett, ettől kezdve egyszerű szürke köntösben járt. Bár II. András hívta, nem tért vissza Magyarországra gyermekei neveltetése miatt.

Erzsébet 3 nappal előbb megmondta halálának napját. Sírja mellett számos csodás esemény történt.

Forrás (Wikipédia):

- Diós István (szerk.) (1993): Magyar katolikus lexikon. Szent István Társulat, Budapest, 1993. ISBN 963-360-727-2
- A szegedi Tömörkény István Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Kollégium évkönyve. 1997. ISBN 963-85643-3-4
- Gecser Ottó (2007): Árpád-házi Szent Erzsébet kultusza a középkori Európában, Vigília, 2007. július.
- Dümmerth Dezső (1977): Az Árpádok nyomában, Panoráma, Budapest
- Bérczi Szaniszló (2008): Magyarországi szent királynéok emlékezete. TKTE. Budapest (ISBN 978-963-87437-2-5)
- Török József (1991): A magyar föld szentjei, Tulipán Könyvkiadó Kft, Budapest
- White, K. E. (1993): Szentek kislexikona. Maecenas Könyvkiadó, Budapest)

Utat mutató példája

Árpád-házi Szent Erzsébet, Jézus iránti tiszta és odaadó szeretete által gondoskodott az árvákról, betegekről, szegényekről, családjáról. Nevelésünk során mindannyiunknak utat mutat az ő jósága, tevékeny szeretete, önzetlensége, mellyel örömet, boldogságot vitt a körülötte élők mindennapjaiba.

ALAPÍTÓ OKIRAT

Az Alapító okirat száma: 1751/2011

Az Alapító okirat kiadásának időpontja: 2011. 09. 01.

Nyilvántartásba vétel

A nyilvántartásba vétel száma: 6/2011

Kormányhivatal által aláírva: 2011. 08. 29.

1. GYERMEKKÉP

A katolikus óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával. Az óvodás gyermeket, mint Isten egyedi és csodálatos teremtményét, gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermeki lélek az ősöktől, a nevelőktől, pedagógusoktól átvett, továbbfejlesztett, letisztult értékkészletből tud táplálkozni. Az óvoda személyzete azon munkálkodik, hogy az idejáró gyermekek hittel teli szeretetben, derűs légkörben, életkori igényeiknek megfelelő testi, lelki, értelmi, és kapcsolatteremtő-együttműködő képességeiket harmonikusan fejlesztő napi ritmusban éljék mindennapjaikat.

Az óvodáskorban a gyermek kétfajta szeretetet igényel, a feltétlen és az igényt támasztó szeretetet. Létszükséglete a feltétlen anyai szeretet, amely őbenne az élet iránti ösbizalmat erősíti. Ez minden pszichikai egészség alapja. Az anyákat támogatni kell abban, hogy ők egy valódi élet közvetítői legyenek. Áradjon belőlük az a feltétlen szeretet, amely egészséges lelkükből, hitükből, férjük oldaláról érkező megbecsülésükből táplálkozik.

Az igényt támasztó szeretet arra mutat rá, hogy a másik személy éppoly megismételhetetlen és csodálatos lény, mint én, és ez a világ neki éppúgy otthona, mint nekem. A családban élő testvérek ezt a felismerést megkönnyítik egymás számára. Az óvodában ez praktikusán a következőt jelenti: a másik gyermek éppoly drága kincse anyukájának, mint én vagyok az enyémnek, továbbá az óvónéni éppúgy szeret engem, mint a többi csoporttársamat. A kereszténység ezt egyszerűen felebaráti szeretetnek mondja. Az óvodai befogadási időszak során ezt a felismerést erősítjük meg a gyermekben, hogy kialakuljon az érzelmi biztonsága, melynek során elmúlik szorongása és megnyílik személyisége az óvodai nevelőhatások irányába. A keresztény szeretet nem csupán hangulatkísérő, érzelmes szeretet, hanem mer korlátokat is állítani. A korlát mindig a másik ember tisztelete és ehhez mért szabályokkal rendezi korlátok közé az egyéni passziókat. A három éves gyermek, többnyire az óvodában találkozik először a korlátozásokkal, intelmekkel, közösségi szokásokkal, szabályokkal, egyszóval az intézményes nevelés formájával. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, partnere, segítője és semmiképpen sem alá-, vagy fölérendeltje.

Nagycsoportos kora körül az értékelő szeretettel is találkozik a gyermek. Ez jobbra annyit jelent, hogy legyen büszke saját teljesítményére, őszintén tudjon örülni mások eredményének és örömének is. Fontos a másik gyermek iránti odafigyelés, az együttérzés, az örömnújtás, a segítő készség felébresztése, formálása. Valljuk, hogy a gyermek is képes a maga szintjén az együttműködésre, a kooperációra, a társas kapcsolatok ápolására. Ekkor tapasztalhatja meg, hogy az együttlét, a közös játék, mások segítése adott esetben sokkal boldogítóbb lehet, az egyoldalú, csupán személyes kívánságok kielégítésével szemben.

Az óvodáskorú gyermek érzelmi lény, életében, tevékenységeiben uralkodó szerepet kapnak az érzelmek. A megismerési funkciók közül előtérbe kerül a színes, szárnyaló, csapongó képzelet. Felfokozott mozgásigény jellemzi. Fő tevékenységi formájuk az óvodáskor egészében a játék, de már megjelennek a tanulás elemei is.

2. ÓVODAKÉP

A katolikus óvodában a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva az „... evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céljá.” (Kat. Isk. 34.)

Az intézmény küldetése, hogy katolikus értékeket közvetítsen az egyenletesen magas színvonalú nevelőmunka által. Ennek alapja az óvodapedagógusok és munkájukat segítő munkatársak szakmai képzettségéből fakadó igényesség, az intézmény lelki vezetőjével való szoros együttműködés és az intézmény névadójához hű szolgáló szeretet.

Az itt dolgozók azon munkálkodnak, hogy a gyermekek óvodás időszaka hittel teli élményekben gazdag, tartalmas, esztétikus, kulturált nevelési környezetben teljék annak érdekében, hogy örömmel, magabiztosan, megfelelő érettséggel álljanak az iskolában rájuk váró feladatok elé. Ennek érdekében az egyház útmutatásai alapján gyarapítják pszichológiai, teológiai ismereteiket és az intézmény működését érintő hitéleti kérdésekben követik a megyés püspök által kinevezett lelki vezető utasításait.

Hisszük, hogy katolikus nevelésünk eredményeit lelki vezetőnk útmutatásai segítségével, csak a családok aktív együttműködésével, a család és az óvoda egymásra való hatásrendszerén keresztül érhetjük el. Ezért a családokkal történő együttműködés formáit, színtereit velük együtt alakítjuk és működtetjük.

Az óvodapedagógusok és a szülők is folyamatosan szem előtt tartják, hogy az óvoda új életformát, új követeléseket és fejlődési lehetőségeket jelent a gyermek számára. Ebből adódóan más közeg, mint a család. Hasonlít egy kicsit a családhoz, főleg a vegyes csoport, de a családi és az intézményes nevelés egymás mellett álló, egyenlő értékű, de mégis merőben más különböző nevelési tér, ami azt is jelenti, hogy általánosságban egyik sem helyettesítheti a másikat, egyik sem lehet alá-, vagy fölé rendeltje a másiknak. (Természetesen egyedi esetekben, mint pl. a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos gyermekek hátrányainak leküzdése érdekében, az óvodának a maga eszközeivel pótolnia kell a családi nevelést.)

Óvodánk nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

3. KATOLIKUS PEDAGÓGUSKÉP 5

A katolikus pedagógus az egyetemes papság méltóságát átérezve, az Egyház iránti teljes elkötelezettséggel követi Jézust, aki számára az út, az igazság és az élet (vö.: Jn 16,4). Felismeri és elkerüli azokat a nevelési eszméket, amelyek a Jézus iránti érzéketlenséget hordozzák.

A katolikus nevelő abban a tudatban végzi munkáját, hogy Isten őt a nevelői feladatra kiválasztotta és meghívta. Az elhivatottság tudata belső rendet és harmóniát kölcsönöz a katolikus nevelőnek oktató-nevelő munkájában és kollegiális-testvéri kapcsolataiban. Cselekvő hite az őt körülvevő közösségek (család, óvoda, egyházi közösség, haza, emberiség) iránti elkötelezett és felelős cselekvésre ösztönzi.

A nevelői hivatás gyakorlásában és a magánéletben mutatja be az Evangélium és Jézus iránti elköteleződését.

Tudja, hogy a nevelés nemcsak vezetés, irányítás által valósul meg, hanem a példaadás, mintaadás során is.

A katolikus pedagógus érett, önálló személyiség, aki nemcsak az intézmény és az Egyház hagyományaival azonosul, hanem hazája iránt is elkötelezett.

Hit és tudás, lelkiesség és intellektus harmóniáját keresi.

A katolikus nevelő munkája során bemutatja az imádság és a munka egységét. Törekednie kell arra, hogy személyes istenkapcsolatából fakadóan a kötelességteljesítésben és a munkavégzésben is hiteles, vonzó példát adjon kollegáinak és a gyermekeknek egyaránt.

⁵ Kivonat az Etikai kódexből, mely a Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára készült. (www.kpszti.hu 2011. 04.22.)

Békességre és igazságra törekszik, önként és szívesen vállal minden jószolgálati kezdeményezést, kerüli a személyválogatást. Segíti az emberi méltóság és tudás kiteljesedését.

A nevelés nehéz és igényes munka. A pedagógus egész személyiségével nevel. Nevelési tényezőnek számít minden szava, megnyilvánulása. Tudatában kell lennie annak, hogy mindig vonzó, követésre méltó, emberségében föltétlenül őszinte és egyenes legyen, s hogy tevékenysége nem csupán fizetett foglalkozás, hanem választott hivatás.

A keresztény pedagógus nem saját népszerűségére törekszik, hanem mindig neveltje jövője, fejlődése, kibontakoztatása irányítja nevelői tevékenységét. Igyekszik az igényes, növelő szeretet és az irgalmasság együttes gyakorlására.

Szakmai munkájában megalapozott és igényes, a személytől személyig való hatást többre értékeli a különféle módszerek pusztá alkalmazásánál. Hivatása felelős teljesítéséhez elengedhetetlenül szükséges a kommunikáció-készség fejlesztése. Tekintélyét tudása és hiteles embersége alapozhatja meg.

Készen áll lelkigondozói feladatok ellátására is. Ennek érdekében gyarapítja teológiai, hitbeli és pszichológiai ismereteit, kéri a lelki gondozásban jártasabb szakemberek segítségét.

A nevelő a tanítványait kellő bölcsességgel formálja, koruknak, nemüknek megfelelő magatartásformák által. Sokféle szemponttal kiegészítheti a családi nevelést.

A keresztény nevelő tisztában van azzal, hogy eszköz az Isten kezében, s munkája eredményeiért elsősorban Neki tartozik hálával. A katolikus nevelési oktatási intézményben valamennyi munkatárs igyekezzon hibáit és tévedéseit alázattal elismerni és mihamarabb jóvátenni.

4. NEVELÉSI CÉLUNK

A gyermekek óvodás időszaka hitteli élményekben, tartalmas, egészséges, esztétikus, kulturált nevelési közegben teljék annak érdekében, hogy a bennük lévő lehetőségek, értékek kibontakozzanak, és olyanná váljanak, amilyenek Isten öröktől fogva elképzelte őket. Az óvodáskor végén örömmel, magabiztosan, megfelelő érettséggel álljanak az iskolában rájuk váró feladatok elé.

E folyamatban fontos alapelv az eltérő fejlődési ütem figyelembevétele mellett, hogy a gyermeket szeretjük, tiszteljük, megbecsüljük, hogy bizalmukat elnyerjük.

A keresztény hitélet korai érzelmi megalapozásával a vallásos élet felé irányítjuk őket.

Kiemelten kezeljük:

- a helyes önismeret formálását,
- a helyes istenkép megalapozását,
- a közösségi intelligencia megalapozását,
- az alapvető pozitív erkölcsi fogalmak nagyra értékelését, úgymint szeretet, kedvesség, szelídség, hála, megbecsülés, tisztelet, segítség, jószágosság, türelmesség, igazmondás, megbocsátás stb.

4.1. Nevelési alapelveink

A gyermeket elfogadás, tisztelet, megbecsülés és bizalom övezi. Mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Segítjük a gyermeki személyiség teljes kibontakozását a gyermeki jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

A nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez igazodnak.

4.2. Feladataink

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- A megfelelő tárgyi és személyi környezet biztosítása,
- A vallásos és erkölcsi nevelés, keresztény értékek hordozása, megismertetése,
- Az egészséges életmód alakítása,
- Az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.2.1. A vallásos életre nevelés, a keresztény értékek hordozása, megismertetése

A katolikus óvoda éppen olyan gyermekintézmény, mint az állami fenntartásúak, azonban szemléletében, életrendjében arra törekszik, hogy növendékeiben megalapozza a krisztusi értékrendet, s azon belül a katolikus életformát. Mindennapos „lelki beszélgetéseink” alkalmával a gyermekekben alakítjuk a hit elfogadásának képességét. Ebbe építünk be „erkölcsi beszélgetéseket” is, melyeken örökérvényű igazságokat dolgozunk fel a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően. (szeretet, segítség, igazmondás, egymásra figyelés, bocsánatkérés, vigasztalás, szelídség, hála, türelmesség...)

A tárgyi és személyi környezet a külsőségekkel, a kommunikációjával és sok más módon tükrözi az óvoda katolikus jellegét.

A gyermekek rendszeresen részt vesznek az életkori sajátosságaikat és érdeklődésüket figyelembevevő úgynevezett oviszentmiséken.

A kiscsoportos korú gyermekeknek kezdetben ajánljuk, a középsősöket kérjük, a nagycsoportosoktól elvárjuk, hogy nagyobb ünnepek alkalmával szüleikkel részt vegyenek a szentmiséken, vagy felekezeti istentiszteleti alkalmaikon. Havonta egyszer vasárnap délután „ovis misére” várjuk őket. Szeretnénk egyre jobban kialakítani a vasárnapok keresztény megünneplésének lelki kultúráját. A gyerekeken keresztül lehet hatni azokra a szülőkre is, akik keresik a helyüket, akik nyitottak az Egyház iránt, de nem tudják segítség nélkül megtenni az első lépést.

4. 2.2. Az egészséges életmód alakítása

Célunk, hogy a gyermekekben kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, elősegítsük testi fejlődésüket.

A gyermekek testi szükségleteinek, ezen belül is mozgásigényüknek kielégítése, mely megalapozza a gyermekek fizikai kondíciójának fejlődését, biztosítja jó közérzetüket. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen. A természetes nagymozgások gyakorlását, koordinálását, néhány tornatermi eszköz csoportszobába való behozásával is lehetővé tesszük. Emellett a tornatermi szervezett mozgásos tevékenységek is jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A levegőn történő mozgás, a napfürdőzés, a megfigyelő séták és egyéb óvodán kívüli terepi programok is jól szolgálják a gyermekek állóképességének fejlődését. Az időjárástól függően a mozgásokat, testnevelést a szabadban végezzük. A szabadban töltött idő alatt óvjuk őket a nyári napsütés káros hatásától.

A gondozási feladatok terén (testápolás, étkezés, öltözködés, egyéb önálló munkálatok...), a fokozatosság betartásával arra törekszünk, hogy a gyermekek egyre önállóbban lássák el magukat, elégítsék ki szükségleteiket. Az időjárásnak megfelelő többrétegű öltözködés védi a gyermeket, ennek fontosságára felhívjuk a szülők figyelmét is. A befogadás ideje alatt minden gyermekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák a szokások sorrendjét. A mosdóbeli tevékenységek szokásait képi formában is rögzítjük, a többszoros érzékelési lehetőség biztosítása miatt.

Az egészségmegőrzés, a betegségmegelőzés szokásainak kialakítását az óvodába lépés pillanatától biztosítjuk.

Az egészséges fejlődés fontos feltétele a változatos és megfelelő tápanyag-összetételű étrend, aminek biztosításáról gondoskodunk. A gyermekek különböző táplálkozási szokásait megfelelő toleranciával fogadjuk, a szülők közreműködésével a speciális étkeztetést megoldjuk. A nap minden percében a higiéniai szabályok betartásával biztosítjuk a megfelelő mennyiségű ivóvizet, folyadékpótlást.

A játszóterületek kialakításánál fontos szempont a biztonságosság, a tisztaság, a jó levegő. Törekszünk arra, hogy a gyermekcsoportok az időjárás alakulása szerint minél többet tartózkodjanak a szabadban, a napi levegőzés időtartama a hűvösebb évszakokban is minimum egy óra legyen. A délelőtti levegőzéseket mozgásos játékkal fejezzük be (fogó, futó, ügyességi szabályjátékok stb.).

A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése és biztosítása mellett a gyermekek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés miatt arra neveljük őket, hogy vigyázzanak önmaguk és társaik testi épségére. Erre szolgálnak az életkorukhoz igazított felvilágosítások és egyéb megelőző intézkedések.

Gondot fordítunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások, a környezettudatos magatartás, pl.: víz-, energiatakarékosság, újrahasznosítási lehetőségek megismertetésére, kialakítására. Igyekszünk kialakítani a teremtet világhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyt. Gyönyörködünk a szépségében, örömadó tulajdonságainak felfedezése során. Szomorkodunk, ha károsítják, bepiszkítják, tönkreteszik a környezetünket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az eredményes szokások kialakításához megfelelő eszközök, felnőtt minta biztosítása, együttműködés összehangolása, segítségnyújtás.
- A fokozatosság biztosítása megfelelő tapintattal, szelíden.
- A tisztaság iránti igény megalapozása, a testápolási szokások elfogadtatásával.
- Megfelelő toleranciával a gyermekek egyéni igényeinek figyelembe vételével a leghelyesebb környezetet megteremtése.
- Az egészséges életmód kialakításához szükséges segítő tevékenységek megbeszélése a dajkákkal.
- A szülők felé az intézmény vallásos értékrendjének megfelelő közvetítése.

A nevelőmunkát segítők feladata:

- A gondozásban nagyon fontos a dajka és a gyermek között kialakuló meghitt, közvetlen, megértő kapcsolat megléte.
- Szükséges, hogy megfelelő toleranciával kezelje a gyermek bármely problémáját.
- A megfelelő higiéniai feltételeket a lehetőségekhez mérten maximálisan biztosítja.
- Séták, kirándulások alkalmával is a csoportban segítenek.
- A kulturált étkezési feltételek megteremtésében és a megfelelő eszközhasználat kialakításában is segítenek.

Együttműködési feladatok a családdal:

- A szülőkkel megbeszéljük az óvodában kialakított, kialakítandó szokásokat és kérjük, hogy ezeket, a lehetőségekhez mérten, otthon is hasonlóan végezzék.
- Próbálják dicsérettel, buzdítással sikerélményhez juttatni a gyermekeket az önellátás minél teljesebbé tételénél. A segítség azért történjen, hogy önálló legyen a gyermek, éppen ezért ne helyette lássák el a feladatokat.
- Megkérjük a szülőket, hogy figyeljenek fokozottan a váltóruhák meglétére, amit célszerű az időjárásnak és a gyermekek növekedésének megfelelően változtatni.
- A szülők segítségével mozgásos játékokhoz kézi szereket is készítünk házilag (pl. szalagok, kendők, babzsákok, stb.).
- Séták, kirándulások alkalmával szívesen vesszük segítségüket.
- A szülőkkel való szervezett kapcsolattartás elősegíti, hogy az intézményi- és a családi nevelés összekapcsolódjon.

4.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodai nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges. Az óvónő és a dajka szerető, védő, óvó gondoskodása, a szeretetben való megmártózás, a simogató kéz melege, a mosolygó, biztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermekek számára az érzelmi biztonságot, amely kiegyensúlyozott fejlődésük feltétele. Mindez ahhoz is szükséges, hogy a Jóistennel egész nap meghitt családi viszonyt ápoljunk.

Az óvodás gyermek harmonikus fejlődésének nélkülözhetetlen eleme a szocializáció, a szociális tanulás folyamata. A szeretetteljes légkör kialakításával segítjük kapcsolatteremtését, biztonságérzetét, a gyermekekkel, a dajkákkal és az óvónőkkal alakuló pozitív érzelmi viszony kialakítását. Fokozott figyelemmel kísérjük a gyermekek pozitív énképének, önkifejező törekvéseinek alakulását, segítjük a társas kapcsolataik fejlődését, a barátságokat. Lehetőségeket teremtünk a közös élmények szerzésére, így segítjük, hogy természetes élethelyzetekben megtanulhassák az együttélés, együttműködés szabályait, az új helyzetekhez való alkalmazkodást. Az óvodába lépéskor új szokásokkal, viselkedési formákkal ismerkednek meg a különböző adottságokkal rendelkező gyermekek. Az óvodai élet szervezése segíti a szokás- és normarendszer megalapozását. Fontos feladatunk, hogy a gyermekeket a másik gyermek szempontjait is figyelembevevő alkalmazkodó magatartásra

neveljük. Elősegítjük a csoport szokásainak megismertetését, elfogadását és végül a szabályok, normák betartásának megtanulását. Ezáltal kialakul a feladattudat, feladattartás, az önállóság és a szociálisan elfogadható önérvényesítés képessége. A szociális tanulási folyamat alatt (is) megértéssel, különös odafigyeléssel, -a szülőkkel együttműködve- szeretetteljes elfogadással fordulunk a gyermekek felé.

A gazdag interaktív viszonyokban konfliktusok is keletkezhetnek. Ezeknek a feszültségeknek, ellentéteknek, különböző igényeknek a kulturált megoldására, levezetésére, vezetjük rá a gyerekeket. Arra kell nevelni őket, hogy megfelelő mintaadás mellett, először segítséggel, később saját maguk próbálgassák megoldani problémáikat, konfliktusaikat. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be. Feladatunk, hogy a nézeteltérések békés lezárását, a bocsánatkérés és a megbocsátás, esetleg a jóvátétel módját is elsajátítsák a gyerekek.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint a különleges képességű gyermekek elfogadó szeretete is fontos feladat. Szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködését is biztosítjuk.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Segítünk, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. Hagyományainkat ápoljuk, jeles napokat megfelelő módon ünnepeljük. Fontos feladat a szülőföldhöz való kötődés megerősítése az egyházi, és világi ünnepek megélése által is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Befogadó környezet biztosítása (öröm, szeretet, érdeklődés... kifejezése).
- Személyes bánásmód megvalósítása (a gyermek érzelmi, értelmi, lelki állapotának figyelembe vételével).
- Egyértelmű, a gyermek fejlettségi szintjének megfelelő szokás és szabályrendszer kialakítása (rugalmasság és állandóság harmonikus jelenléte a nevelőmunkában, a gyermek és az esemény figyelembe vételével).

- Erkölcsi értékek képviselete, bevitele a gyermekek életébe (a nap minden percében példát mutatunk a gyermekeknek, pl. váratlan eseményre reagálva, a másik emberről beszélve...)
- Közösségi/baráti kapcsolatok alakulásának segítése pozitív értékeléssel.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

4.2.4. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az egész óvodai nevelést átfogó feladat. Ismernünk kell a gyermekek beszédállapotát, hogy az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés minél hatékonyabb legyen. A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására és ösztönzésére kiemelt figyelmet fordítunk. A családi környezet, óvónő, felnőttek, gyermektársak, az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja együttesen hatnak a gyermekek beszédfejlődésére. Fontos a javítgatás elkerülése. Az óvodában a beszédaktivitást fokozzák a bővülő társas kapcsolatok, a változatos kommunikációs helyzetek.

A beszédfejlődés optimális színtere a játék, ahol a közös tevékenységek oldott légkörében biztosítjuk a megfelelő motivációs bázist, ilyenkor a gyerekek felszabadultan mondhatják el gondolataikat, fejezhetik ki érzéseiket. A jókedvű szituációkban újabb és újabb szavakkal, kifejezésekkel gazdagodik szókincsük, fokozódik beszédkedvük, javul beszédértésük.

Az anyanyelv jel- és szabályrendszerét a gyermekek utánzás alapján sajátítják el az óvodában (is), a játékos tevékenységek, a munka, a tanulás, a társas érintkezések során. A gyermekekben, a kérdésekre kapott válaszok az anyanyelvi memória megerősítését a szókincsük bővítését szolgálják.

Beszédünknek nyelvtanilag mindig kifogástalannak, egyszerűnek, de mégis kifejezőnek kell lennie. A magyar nyelv ápolása, gazdagítása, csiszolása az óvoda minden közvetlen és közvetett pedagógiai környezetébe tartozó személyének sajátos kompetenciaterülete. Az óvodapedagógus adjon példát arra is, hogy hogyan lehet beszédünket gesztusokkal, arckifejezésekkel, testtartásokkal színesebbé, gazdagabbá tenni.

Az igényesen kiválasztott mese, főleg népmese, vers és mondókaanyag és a gyermekeknek szóló imák, kiemelt szerepet kapnak az anyanyelvi nevelésben.

A csoportszobában bibliai sarkot alakítunk ki, ami az imádságnak, a csendes perceknek, a bibliai történeteknek a színtere. Egy másik hely a mesélés és versmondás számára van kialakítva, hogy a gyermekek is jól el tudják különíteni a mese-vers és a biblia világát. A valóságos kommunikációs helyzetek – beszélgetés, kérdés, spontán közlés – elősegítik a gondolkodás fejlődését, a tanulás eredményességét.

Célunk a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználat, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása, a korosztálynak megfelelő irodalmi és bibliai élmények nyújtásával az irodalmi és bibliai érdeklődés felkeltése.

A téri észlelés, a térbeli formai képzetek gazdagítása, a mintázó, rajzoló eszközök használatában szerzett tapasztalatok az arányok, irányok nyelvi kifejezésének gyakorlása előkészíti az írás-olvasás tanulásához szükséges képességek fejlődését is.

A gyermekek szókincsét bővítik az ének-zenéhez, énekes játékokhoz, gyermektáncokhoz szükséges fogalompárok, amelyek megértését és használatát cselekvés, éneklés közben sajátítják el (halk-hangos, rövid-hosszú, mély-magas, gyors-lassú). A mondókák elősegítik a ritmikus szövegekben ismétlődő beszédhangok pontos észlelését, tiszta képzését és a jó beszédritmus érzékelését, alkalmazását.

A külső (teremtett) világ tevékeny megismerésére során fontos, hogy az összegyűjtött tapasztalatok alapján sokat beszéljenek a gyermekek, kérdések és válaszok fogalmazódjanak meg. Keressék az okokat, próbálják megfogalmazni a következményeket. Eközben alakul ki a természethez, a tárgyakhoz és az emberekhez fűződő megfelelő kapcsolatuk.

A mennyiségi viszonyok megismerése révén a beszéd és a gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik. A szóban közölt feladat pontos megértése, a megoldáshoz vezető utak végiggondolása, a hasonlóságokról és különbségekről gyűjtött tapasztalatok megfogalmazása pontos nyelvi kifejezést kíván. A térbeli tapasztalatok gyűjtésében a mozgások irányának, a tárgyak helyének megjelölése szolgálja az anyanyelvi nevelést.

A mozgás, a testnevelés alkalmával a gyermekek gyakorlatot szereznek abban, hogy szóbeli leírás alapján hajtsanak végre bizonyos mozdulatokat, mozgássorokat, vagyis szóbeli utasítás nyomán cselekedjenek, hangolják össze mozgásukat.

A beszédhibás gyermekek szűrését, fejlesztését logopédus végzi.

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosít a gyermekeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.
- Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket szervez, melyek során a sokoldalú érzékeltetéssel, a gyermek érzékszerveinek bevonásával bővíti ismereteit, az összefüggéseket felfedeztet, rendszerezi, fejleszti a gyermeki gondolkodás képességeit (logikai képességek, emlékezet, fantázia, figyelem stb.).
- Az óvodás korban felhasználható igényes művekből éves irodalmi anyagot állít össze, különös tekintettel a lelki nevelés szempontjaira, a katolikus hagyományt követve.
- A kreativitás, az önkifejezés fejlesztésére törekszik, alapvető készségeket, jártasságokat alakít ki esztétikai jellegű tevékenységek végeztetésével.
- A gyermek fejlettsége alapján önálló feladatmegoldásra nevel.
- Személyes példaadással, spontán kommunikációs helyzetek kihasználásával a kommunikációs nevelési lehetőségek megragadására törekszik.
- Kommunikációs képességek fejlődését segíti elő az anyanyelvi és a drámajátékok felhasználásával.
- Különös gonddal a katolikus útmutatást követve fejlessze a gyermek Istenhez való viszonyát, formálja a helyes istenképet.
- Amennyiben a gyermekek beszédfejlődésében eltérés, probléma adódik, logopédus, pszichológus segítségét kéri.
- Megfelelő helyzetet, lehetőséget teremt a játékban, sétákon kerti munka közben a kommunikációs beszédfejlesztő gyakorlatokra.
- Türelmesen meghallgatja a gyerekek élményeit, mondanivalóját.
- Ha szükséges, kompenzálja a nyelvi hátrányt, hiányt a szociokulturális háttér ismeretében.
- Amikor ismeretlen fogalmakról beszél, legyen tagoltabb a beszédtempója, mint általában.

- Értékeli a gyermek beszédét, lehetőség szerint megerősítéssel, buzdítással.

A nevelőmunkát segítő alkalmazottak együttműködési formái:

- A nap folyamán kialakuló beszédhelyzetekben megfelelő hangnemben, tisztán, érthetően kommunikál a gyermekekkel.
- Megfelelő szemkontaktust tart beszéd közben.
- A gyermekekkel a lehetőségekhez mérten sokat beszélget és hallgatja meg őket.
- Lehetőség szerint részt vesz a közösségi imákban.
- Beszéde kedves, lassú, halk, jól artikulált, mert a gyermekeknek a felnőtt a minta, a példa.

Családdal való együttműködés:

- Óvodánkban többször is lehetőség nyílik könyvek vásárlására, melyben segítséget nyújtunk a szülőknek az életkori sajátosságoknak megfelelő témakörök, az igényes klasszikus és mai mesék kiválasztásában.
- Fontosnak tartjuk az esti meséléseket, az odafigyelést, a gyermekek végighallgatását, a beszélgetéseket, amelyek érzelmi motivációt adnak a gyermekeknek.
- Óvodánk sajátosságából fakad, hogy igényeljük a szülők szoros együttműködését a lelki nevelés terén is.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

5.1. Személyi feltételek

Az intézmény működését egy óvodavezető, egy gazdasági vezető irányítja. Az óvoda hat csoportjába járó gyermekeket megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező 12 óvodapedagógus neveli, és 6 (+1 fő) dajka látja el. A jogszabályi előírásnak megfelelően 2 fő pedagógiai asszisztens segíti a nevelőmunka megvalósulását. Az egyéb ügyviteli és kiszolgáló munkát 1 fő óvodatitkár, 2 fő konyhai dolgozó és 1 fő kertész-gondnok végzi.

(Összesen 27 fő)

A lelki vezető plébános segíti és irányítja az óvodai nevelés és az alkalmazottak katolikus/keresztény hitéletét.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya megfelelő kell legyen az egyházhoz, az embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleihez, a gyermekekhez.

Óvodapedagógusaink a gyermekek valódi érdekét, a családok építő javaslatait, kéréseit szem előtt tartva, szeretetteljes, egységes nevelési elveket érvényesítenek. Töreksenek az élményszerű és örömteli együttlétek megteremtésére, a mennyei Atyával való meghitt családi viszony kialakítására, a Jézus iránti szeretet megalapozására. Fokozottan figyelnek a tiszteletre, a hitelességre és ezzel együtt az empátiás, toleráns modellértékű magatartásra. Tisztában vannak azzal, hogy kommunikációjuk, magatartásuk, bánásmódjuk, viselkedésük modellértékű a gyermekek hitéleti és egyéb magatartási szokásainak alakulására. Emberi és szakmai tudásuk legjavát adják a gyermekek egyszeri és megismételhetetlen óvodai neveléséhez. Képzettségük megfelelően magas színvonalú. Tudásuk frissítéséről, korszerűsítéséről, hitismereteik bővítéséről az óvodavezető és a lelki vezető irányítása mellett folyamatosan gondoskodnak.

A pedagógiai asszisztensek feladata, hogy az óvodapedagógus irányítása mellett megfelelő segítségnyújtással támogassák az óvodapedagógus fejlesztő tevékenységét. Szeretetteljes, egységes nevelési elveket érvényesítenek. Kommunikációjuk, magatartásuk, bánásmódjuk, viselkedésük modellértékű a gyermekek hitéleti és egyéb magatartási szokásainak alakulására. A három csoportban ellátandó feladatukat a munkaköri leírásnak megfelelően végzik.

Az óvodapedagógusok mellett csoportonként egy-egy szakképzett dajka dolgozik. A két munkakör összehangolásával, az óvoda nevelési eredményességét javítják. A dajkák tevékenységüket a gyermekek napirendjéhez igazítva, az óvónők irányítása mellett végzik. A nevelést tudatosan segítik, mert ismerik a nevelés célját, feladatát, módszereit. A gyermekek gondozási, nevelési igényei, képességei eltérőek, ezért az általuk tanultak és az óvodapedagógus útmutatásai alapján a gyakorlatban jól érvényesítik az egyéni/személyes bánásmód elvét. Ellátják a csoportjukhoz tartozó területek, eszközök takarítását, rendben és tisztán tartását.

Igény szerint logopédust és fejlesztő pedagógust kérünk fel a szakszolgálati feladatok ellátására.

5.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda korszerű, szabványok szerint épített esztétikus épülete rendelkezik a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges környezeti és tárgyi feltételekkel. Felszereltsége biztonságos, a folyamatos ellenőrzés és karbantartás a baleset-megelőzést szolgálja. Az óvodai munkatársak színvonalas munkakörnyezetben végezhetik teendőiket. A szülők fogadása külön szobában biztosított.

Helyiségek, szabadterek:

- A 6 csoportszobához tágas gyermeköltöző, megfelelő számú mosdóhelyiség biztosított. A hatból két csoport az emeleten lett elhelyezve.
- A tágas tornaszoba mellett kiszolgáló helyiségek találhatók, lány- és fiú-öltözők, szertárak.
- Nevelői szoba, két irodahelyiség, raktár, fejlesztő, elkülönítő szoba, az óvónők és egyéb dolgozók öltözője, mosdója, tusolási lehetőségekkel, valamint korszerű tálalókonyha áll rendelkezésre.
- A felnőtt vendégek számára elegendő mosdó lett kialakítva.
- Az óvoda megfelelő játszóudvarának kialakítása és udvari játékokkal való felszerelése, berendezése folyamatosan bővül.
- A csoportok egy-egy virágos, vagy mini veteményeskertet gondoznak, ápolnak, szépítenek, kerti munkálatokat végeznek.
- Udvari játékhöz használhatják a gyermekcsoportok a Szent Imre Templom (Szent Imre tér) tágas játszóterét, mely kb. 10-15 percnyi sétával érhető el.

Az egészséges életmód alakítását segítő eszközlista:

- Gyermekméretű mosdókagyló, folyékony szappan, körömkefe, tiszta törölköző áll gyermekenként rendelkezésre.
- A fogmosáshoz esztétikus, tiszta fogmosó felszerelésük van olyan magasságban, hogy azt önállóan tudják elvenni, használni.
- A fésülködéshez biztosított a fésű, a tükör, és a fésűket jellel elkülönített fésűtartóban tárolják.
- A fürdőszobában gyermekméretű korszerűen kezelhető wc csésze, wc papírtartó, eltakaró függöny, nemenként megjelölt fülkék segítik az intimitás biztosítását.
- Minden csoportmosdóban zuhanyozó is található.

- Minden gyermeknek esztétikus, jellel, esetleg fényképükkel ellátott polca, öltözőszekrénye van.
- Étkezéshez ép, és tiszta evőeszközök, esztétikus terítők, szalvéta áll a gyermekek rendelkezésére.
- A csoportban magasságmérő van, melyen a növekedést a szülők is nyomon követhetik.
- Minden csoport ablakánál hőmérő van, amelyen nyomon követhetik a külső hőmérsékletet.
- A csoportszobában és a szabadban egyaránt jellel ellátott saját pohár és friss ivóvíz áll egész nap a gyermekek rendelkezésére.

Érzelmi nevelést szolgáló és a társas-kapcsolatok erősítését segítő eszközök:

- Az egyházi ünnepekre való ráhangolódás eszközei.
- Születésnapok nyomon követése, a gyerekek jelével, születési idejével ellátott születésnaptáron.
- Kézműves alapanyagok biztosítása, annak érdekében, hogy különféle „szeretetajándékokat” készíthessenek a gyermekek családtagjaiknak, egymásnak.

Játékeszközök:

- Jól megkülönböztethető állandó játéktérket biztosít az óvodapedagógus, a különböző játszási funkciókhoz, pl. kirakó-, konstruáló-, egyéb szerep-, vagy szituációs játékokhoz, alkotások kiállító polca stb.
- Minden játékfajtának (faépítők, babakonyhai játékok, kirakó, konstruáló, célbadobós, képeskönyvek nézegető helye stb.) megvan az állandó tárolóhelye, melyhez a gyermekek tájékozódásának megsegítésére ötletes információs táblákat is alkalmazhatnak az óvodapedagógusok.
- A gyermekek által konstruált szép alkotások kiállítására van egy alkalmas polc. (Pl. Egy napig gyönyörködünk a szép építményben, majd szét lehet bontani és újat építeni.)
- A játékidő alatt a rajz-sarokban minden rajzos eszköz a gyermekek rendelkezésére áll.

- A „mesés-képes” hely mesekönyvekkel, képeskönyvekkel, bábokkal, drámajátékhoz alkalmas eszközökkel, egyszerű jelmezekkel van ellátva.
- A bibliasarokban a bibliai történetek feldolgozása során használt eszközök (pl. Kett 6 módszereiből kiindulva létrehozott eszközök)
- A ritmus hangszereket, dallamjátszó hangszereket, és a körjátékokhoz szükséges kellékeket, a gyermekek a szabad játékban is elvehetik.
- Az óvodapedagógus az építő játékokhoz különböző méretű és anyagú elemeket biztosít, melyek közül nem használják a teljes kínálatot egyszerre, hanem időszakonként felváltva.
- Az óvónő a különböző életkorú gyermekek számára – életkori sajátosságaiknak megfelelő – minőségi játékeszközöket bocsát a gyermekek rendelkezésére.

Mesélés, verselés, dramatikus játék és a csendes percek helyének eszközei:

- A csoportszoba legmeghittebb területét alakítják ki, ahol lehet a gyermekek számára ülőhelyként a szőnyegre párnákat biztosítani.
- A napi liturgikus gyertyagyújtásnak esztétikus helye van.
- A versek, dramatikus, bibliai történetek megjelenítéséhez különböző szimbolikus kellékeket használhatnak.
- A csoport életének jelentősebb eseményeiről, egy-egy mesejátékról, bibliai történetek megjelenítéséről, egyéb tevékenységekről, fényképezőgéppel, vagy kamerával készítenek felvételt az óvónők. (A mesét és a bibliai történetet mindig megkülönböztetjük, az egyik csak a mesesarokban, a másik csak a bibliai sarokban hangozhat el.)

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc, zenehallgatás eszközei:

- A zene sarokban legalább kétféle ritmus eszköz áll a gyermekek rendelkezésére Pl. ritmusbotok, fémháromszögek.
- Megtalálható a facimbalom, a fémcimbalom. Ezeken az óvónői segítségével és irányításával játszhatnak a gyerekek.

⁶ Kett módszer: értelemorientált egységes valláspedagógia.

Alkotója, Franz Kett (1933-ban született) Pedagógiát és teológiát tanult.

- A zene sarokban található a dalos játékokhoz szükséges kellékek, mindig a hét témájához kapcsolódóan.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka eszközei:

- A csoportszoba nyugodtabb részében rajzsarok áll a gyermekek rendelkezésére, ahol a gyermekek zavartalanul alkothatnak különböző rajzeszközökkel.
- A rajzeszközök célszerű esztétikus tárolókban, technikánként elrendezetten állnak a gyermekek rendelkezésére.
- A kézimunkához biztosítottak a különböző színű papírok, ollók, ragasztók, fonalak stb.

Mozgás, mozgásos játékok eszközei:

- A mozgásos játékokat jól felszerelt tágas tornaszobában játszhatják.
- Nagymozgást fejlesztő eszközök.
- Minden gyermekeknek saját torna felszerelése van.
- A különböző mozgásos képességek gyakorlásához az udvarra is biztosítunk eszközöket, tornakarika, labda, különböző mászó szerek.
- Zenés tornához és egyéb feladatokhoz különböző kézi szerek, pl. szalagok, babzsákok, kendők, karikák stb.
- Az udvaron kijelölt futópálya van.

A külső világ tevékeny megismerésével kapcsolatos benti és terepi eszközök:

- Az évszakok nyomon követésére, valamint az időjárás-változások jelzésére minden csoport évszak-, és időjárásnaptárral rendelkezik.
- Lehet egy gyűjteményes polc, melyre a kirándulásokon gyűjtött szép kavicsok, kagylók, egyéb színes levelek, termések helyezhetők.
- Minden gyereknek kincseket gyűjtő zsákja, vagy gyűjtőedénye lehet, az óvodapedagógus ötlete alapján.
- A csoportoknak az óvoda udvaron virágos-, vagy veteményes kiskertje van.

Munkajellegű tevékenységek eszközei:

- Biztosítottak a kisméretű takarítóeszközök (partfís, lapát, cirokseprű, szemetesvödör, padlótörlő-, asztaltörlő kendők)
- A növények gondozásához, locsolókannákat, kis gereblyéket használhatnak a tevékenykedni vágyók.
- Az udvar gondozásához kisméretű lombseprű, téli időszakra gyermekhólapát, udvari seprű állnak a gyermekek rendelkezésére.

15.2.12. Eszközök, felszerelések	Meglévők	Beszerezésre várók
Logopédiai foglalkoztató	1 terem	
Orvosi szoba	1 terem	
Óvodai fektető	180 db	
Gyermekszék	180 db	
Gyermekasztal	6 db	36 db (benne van a gyermek-étkeztető is)
Fényvédő függöny	Csoportszobánként 6 x 5 ablakra 6x1 egy ajtóra	
Szőnyeg		6 db
Bútorok és élősarok állvány		6 csoportszobába való
Testneveléshez egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések		Tornapadok, tornaszőnyeg, egyéb kézi szerek
Öltöző pad		6 csoportra
Mosdóba falitükör, törülköző, fogmosó felszerelés tartó		24 db tükör, 180 főre törülköző és pohártartók
Törülköző	180 db	180 db
Abrosz		42 db x 2 váltás
Takaró		180 db
Ágynemű huzat		180 db
Játékok (mozgásos-, szerep-, építő-, konstruáló játékok, dramatizálás és barkácsolás eszközei)	Csoportonként egy-egy készlet	Elhasználódás után folyamatosan pótolandó
Mozgásos igény eszközei		

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc eszközei		Hangszerek, furulya, fa és fémcimbalom
Az anyanyelv fejlesztésének eszközei (képeskönyv)		
Értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök		
Természeti, emberi, tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok		
Munka jellegű tevékenységek eszközei		Csoportonként 6-6-db söprű, gereblye, lapát, megvásárolandó
Udvari játékok		6 homokozó

5.3. Napirend, hetirend, egyéb szervezeti keretek

A napirendet a rugalmasság, (lehetőség szerint) folyamatosság jellemzi, amelyben a szabad, alkotó játék kitüntetett szerepet kap. Gyermekeinket meghitt, családi légkörben szeretnénk nevelni, így a napirendünket is ennek megfelelően alakítottuk ki. Az óvodában 6:30 órától 17:30 óráig (a teljes nyitva tartás idejében) óvodapedagógus irányítja a gyerekek tevékenységeit.

5.3.1. Szervezett tanulás időkeretei

A SZERVEZETT TANULÁS IDŐKERETEI						
Élet-korok	Verselés, mesélés, dramatikus játék	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mozgás, mozgásos játékok	Frissítő mozgás	A külső, (teremtett) világ megszerettetése, megismertetése
3-4 évesek	Naponta 5-10'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	Naponta 2x10'	Heti 1x 10-15'
4-5 évesek	Naponta 10-15'	Heti 1x 15-20'	Heti 1x 15-20'	Heti 1x 15-20'	Naponta 2x10'	Heti 1x 15-20'
5-6-7 évesek	Naponta 15-20'	Heti 2x 30-35'	Heti 2x 30-35'	Heti 2x 30-35'	Naponta 2x10-15'	Heti 2x 30-35'

Óvodánkban a vegyes és a tiszta életkorú csoportok indítása egyaránt lehetséges.

5.3.2. A tevékenységek szervezeti formái

Szabadjáték, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban szeptember 1 – május 31-ig	
június 1 – augusztus 31-ig pedig a nyári élethez igazítottan	
Szervezett tevékenységek	„Csendes percek” közösségi program 7-12 perc
	Mozgás
	Napi frissítő mozgás 2x 10 perc
Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	Szabad játék
	Verselés, mesélés (naponta)
	Külső világ tevékeny megismerése
	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
Munka jellegű tevékenységek	
Tevékenységek formái: Egyéni, 6-12 fős csoportokban, a témakörnek és a fejlesztő nevelésnek megfelelően. Frontális a gyertyagyújtás, a mozgás, és a témakörnek, tevékenységeknek megfelelően más tevékenység is.	

5.3.3. Napirend (minta)

Időtartam	Tevékenység a gyermekek számára	Az óvodapedagógus számára	A dajka számára
6:30 -7:00	Ügyeletes teremben játék	A gyermekek fogadása	
7:00 - 12:00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés). Játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban. Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése. Mindennapos frissítő mozgás, vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) Ismerkedés a teremtet világgal, és a Teremtővel. Megfigyelések végzése spontán és szervezett formában, a megélt élmények, tapasztalatok feldolgozása, rendszerezése. Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn. Tevékenységek: • Verselés, mesélés, ima, Jézus-történetek • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése • Egyéni formában, vagy 5-6 fős csoportban tevékenységek a különleges képességű, vagy részképesség-zavaros gyermekeknek.	A gyermekek fogadása, a szabadjáték feltételeinek megteremtése. A csendes percek lebonyolítása. Udvari játék előtt mindennapos frissítő mozgás vezetése. Tématerv szerint teremben, vagy szabadban vezeti, irányítja a műveltségterületek közvetítésére szolgáló tanulási tevékenységeket: • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése • Részképességek fejlesztése egyéni formában (részben a fejlesztő pedagógusok közreműködésével) A délelőtti játék végén frissítő mozgás vezetése.	A gyermekek gondozási tevékenységeinek segítése, a nevelési terv szerint az egész nap folyamán. Tízóraizásnál segítség, szervezés. Az egész nap során a gyermekek számára ivóvíz biztosítása. A benti környezet tisztántartása, előkészítése, majd rendberakása az óvodapedagógus kérése szerint. A szabadban végzett tevékenységeknél is segítség a csoport tevékenységei alapján. Ebédelésnél, tállalás és egyéb teendők ellátása.
12:00- 15:00	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés), a terem előkészítése a délutáni pihenéshez. Pihenés előtti beszélgetés, lelki percek, mesélés, éneklés, halk zene hallgatása. Pihenés	Ebédelés lebonyolítása majd a teremrendezés irányítása a gyermekek segítségével. A nyugodt légkör biztosítása a lelki percekhez, meséléshez, pihenéshez.	Teremrendezés, ágyazás, egyéb gondozási feladatok. A gyermekmosdók, öltözők rendberakása.
15:00- 17:30	Folyamatos ébredés. Gondozási feladatok, öltözködés, tisztálkodás, uzsonnázás. Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a szülők érkezéséig.	Ébredés utáni gondozási teendők, teremrendezés irányítása, majd az uzsonnázás vezetése. Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység irányítása a szülők érkezéséig.	Teremrendezés, ágyazás, egyéb gondozási feladatok. A csoportszobák és kiszolgáló helyiségek mindennapi takarítása.

A pedagógiai asszisztens az óvodapedagógus „jobb keze”.

Az ő irányításának megfelelően veszi ki a részét a nevelőmunkából.

Az óvodapedagógussal közösen éli a gyermekek elé a katolikus hitet, életformát.

Részt vesz a csendes percek alkalmain, segíti a megfelelő magatartás alakítását.

Bekapcsolódik a játszó csoportok tevékenységébe. A tanulási folyamatok alkalmával a pedagógus útmutatását követve segíti a lassabban haladó gyermekeket.

Séták, kirándulások alkalmával kíséri a gyermekcsoportot.

Eszközöket készít a tanulási folyamatokhoz.

Együttműködik az ünnepek előkészítő munkájában.

Bekapcsolódik a gondozási folyamatokba (tisztálkodás, öltözködés, étkezés...)

5.4. A gyerekek fejlődésének nyomon követése, elemzése

A gyermekek fejlődésének mutatóit a fejlődési naplóba írják az óvónők, mely alkalmas a fejlődési folyamat követésére, a lemaradások, eredmények, egyénnek szóló feladatok meghatározására. Láttatja a program szerinti munka eredményességét, az esetleges javítandó területeket. Elsősorban a gyermek tevékenységének megfigyelése, elemzése során vezetjük. Vezetése rendszeresen, félévente kötelező.

Ehhez a dokumentációhoz kapcsoljuk a gyermek minden olyan vizsgálati anyagát, eredményét, amely meghatározza, az egyéni képességfejlesztést. (Az egyéni képességmérő lap, az 1. sz. mellékletben.)

Az óvónők tervezései a csoportnaplókba kerülnek. A gondozási nevelési feladatok félévente, a megismerési folyamat feladatainak, részfeladatainak, az ehhez kapcsolódó játékoknak a tervezése a heti tématervekben történik. A heti tervezés azért fontos, hogy a tervezés a gyerekek fejlődési üteméhez, igényeihez, spontán helyzetekhez is igazodhasson, a feladatok egymásra épüljenek. Az előző hét eredményeire építve tervezzük a matematikai tapasztalatszerzés, a külső világ tevékeny megismerése heti anyagának részletes lebontását és az ehhez kapcsolódó játékokat, az ének, énekes játékok képességfejlesztő feladatait, a rajzolás, festés, mintázás, képalakítás technikáját, a mozgás és a csendes percek témáit.

Az óvodai csoportnapló a nevelőtestület által kialakított és elfogadott, oldalszámozással ellátott dokumentum.

5.5. A csoportok szervezése

Óvodánkban a vegyes (heterogén) és tiszta (homogén) életkorú csoportok szervezése, indítása egyaránt lehetséges. Pedagógiai programunk, ezzel együtt az óvodapedagógusok is mindkét formára felkészültek. A gyermekek felvételénél a család értékválasztása, a világnézeti irányultsága a legfontosabb szempont, nem pedig a gyermekek életkora. Ebből adódóan a 2,5 évestől a 6 éves korig terjedő korosztályoknak változó lehet a létszáma.

A gyermekek csoportba sorolását az óvodavezető végzi, a szülők az óvodapedagógusok véleményének meghallgatásával. A legjobb szándék mellett is előfordulhat, hogy a közösség igényeihez és sokféle objektív szemponthoz viszonyítottnak nem lehet mindenki kérését, igényét teljesíteni. A határok meghúzásánál a döntési jog az óvodavezetőnél van.

Vegyes csoport

Ebben a formációban a fejlesztés nem annyira életkorhoz, hanem az egyéni képességek szintjéhez kötődik. A vegyes életkori összetétel jobban hasonlít a családdéra, életszerűbb, így ideálisabb a testvérek fogadására is.

- A kicsik beilleszkedése könnyebb, hisz segítik a testvérek és a nagyobbak a kapcsolatteremtést. A csoportban már meglévő szokásrendszer, hagyományok, társas kapcsolatok fokozzák a fiatalabbak biztonságérzetét, fejlesztően hatnak rájuk.
- A különböző korú barátok, ismerősök is egy csoportba kerülhetnek.
- Megszűnik a korcsoport-ismétlés miatti csoportcsere és az ezzel járó kényelmetlenségek sora, hisz az iskolába nem menő nagyok nem kerülnek idegen csoportba.
- Színesebbé válnak az utánzás, a modellkövetés feltételei a gyermekek között, ebből adódóan eredményesebb a szociális tanulás, felgyorsulhat az önállóság fejlődése.
- Jó hatással van a gyermekek empátiás képességére, hisz természetesebben fogadják el a „különbözőséget”.
- A gyermekeket ért hatások megsokszorozódnak. Sokoldalúbban fejlődnek, az ingergazdag környezetben. A sűrű és eleven interakciós helyzetekben több lehetőség adódik a spontán megfigyelésre, utánzásra. Fejlődésük függ attól is, hogy mennyi alkalmat kapnak a nap folyamán a gyakorlásra, az önálló próbálkozásra.
- A gyermekek nevelését 3-4 éven át ugyan az a két óvónő látja el, mely nagyban növeli a gyermek lelki biztonságérzetét.

- A szülő kérését figyelembe vesszük, amennyiben az a gyermek és gyermekcsoport érdekeit szolgálja és a keretek lehetőséget engednek.
- A differenciált nevelésre nagyobb lehetőség adódik, ugyanakkor a teljes csoportra kiterjedő közösségi szokások kialakítása már problematikusabb, hisz a fiatalok korosztályi igénye merőben más az idősebbekétől. Az óvodapedagógusok, a pedagógiai asszisztens és a dajkák találékony szervezéssel, összehangolt együttműködéssel oldják meg az életkori különbség kezelését. A megosztott figyelem képességét magas szintre emelve tudják a három korosztály pedagógiai jellemzőit „fejben-kézben” tartani, a csoport irányítását megoldani. Ebből adódóan sarkalatos kérdésként kezeljük a csoportlégkör és a gyermekek közötti együttműködés kialakításának formációit. Ezért a fő elvünk, hogy a gyermekeket a csoportban azonos jogok és kötelességek illetik meg. Nem zavarhatják egymást, nem lehetnek egymás terhére. A nagy segíthet a kicsinek, ha akar – s hogy akarjon, erre motiválhatjuk – de a segítség ne legyen kötelező számára, ne végeztessünk el vele olyan feladatot, amire a kisebb is képes. Óvó, védő szeretet, az összetartozás érzése erősödjön a gyermekek között.

A vegyes csoportba való soroláskor az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- A testvérek egy csoportba kerüljenek.
- Megközelítően arányos legyen a különböző életkorú gyermekek létszáma.
- Lehetőleg rokonokhoz, játszótársakhoz, ismerősökhöz, szomszédokhoz, stb. kerüljenek.
- A nemek aránya tegye lehetővé a társas kapcsolatok alakulását.

Homogén csoport

A homogén csoportok szervezése az óvodapedagógiában a legrégebbi hagyományokra épül, ezért az óvodapedagógusok erre a formációra is felkészültek. Az életkoronként elvárható fejlődési jellemzők, kompetenciák meghatározása segíti a csoportra való egységesebb rálátást. Míg a vegyes csoportban a különbségek szinte maguktól megmutatkoznak, itt tudatosan figyel arra, hogy a gyermek ne vegyüljön el a „hasonlóságok tengerében”. Számon tartja a gyermekek egyéni jellemzőit, hogy mindenki megfelelő látótérben maradjon, és részesüljön a „rászabott” egyéni képességfejlesztésekből.

A homogén csoportba való soroláskor az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- Az ikertestvérek természetesen egy csoportba kerüljenek ettől csak kifejezett szülői kérésre térünk el.
- A csoportba kerülő gyermekek lehetőleg játszótársukhoz, ismerősükhöz, rokonukhoz, stb. kerüljenek.
- A nemek aránya tegye lehetővé a társas kapcsolatok alakulását. Rendkívüli esetekben előfordulhat, hogy túl sok lány, vagy túl sok fiú kerül össze, mert elfogyott a kiegyensúlyozási lehetőség. Az óvodapedagógusok ezt a helyzetet is képesek kezelni, megfelelően színvonalas, tudatos pedagógiai felkészültségükkel.

A befogadás és beszoktatás folyamata

Az óvodáskor az életkori pszichológia felosztása alapján 3 éves kortól kezdődik. Az óvodáskor kezdete és az óvodaérettség azonban időben eltérhet egymástól, vagyis a két kategória nem mindig esik egybe.

Óvodaérettségről akkor beszélünk, ha a kisgyermek:

- én-tudattal rendelkezik, vagyis tudja, hogy ő másvalaki, mint a többiek;
- kellő belső képzelettel bír, amely segítségével bármikor odavarázsolhatja azt a személyt, aki számára kedves, és szeretett;
- el tud tölteni néhány órát a szülei nélkül is;
- bizonyos fokú önállósulási törekvés jellemzi;
- tud kezét mosni, törölni;
- az evőeszközökkel önállóan étkezik;
- jelét, jelével ellátott dolgait felismeri;
- igényli a gyermekközösséget;
- képes másoktól is elfogadni az ételt;
- megbízhatóan szobatiszta és lehetőleg nem cumizik.

Értelmezésünk szerint a befogadás, az új gyermekek befogadása az óvoda, a csoport világába, melynek során megszokja, hogy elválik édesanyjától, majd anya jön érte, de addig is az óvodapedagógus vigyáz rá sok-sok játszó gyermek társaságában. A befogadás életkortól függetlenül történik. A cél, szülőnek és óvodapedagógusnak egyaránt az, hogy a gyermek mihamarabb otthonosan érezze magát a csoportjában. Ennek érdekében a legfontosabb azt

elérni, hogy a kisgyermek elfogadja az óvodapedagógusokat, bizalommal legyen irántuk. Az ilyenfajta bizalmi kapcsolat létrejötte után tud nyitni csoporttársai irányába és nyugodtan elköszönni édesanyjától is. A befogadás, nagyon érzékeny időszak minden szereplő számára, ezért különös tapintatot és nagy türelmet igényel az óvoda dolgozóitól is. Empátiával viszonyulnak a gyermek és az édesanya érzelmei iránt és ennek tudatában szelíd következetességgel vezetik be az új gyermeket az óvoda szokásrendjébe. A befogadási időszak gyermekenként eltérő lehet. Az új gyermek és a csoport többi tagja érdekében szükséges azonban, hogy ezt az időszakot, a gyermekhez igazítottan rövidre zárják, mert a többi gyermeknek is szüksége van az óvodapedagógusára és a dajka nénijére. Az édesanyjával történő bent létet legfeljebb öt napig tartjuk elfogadhatónak, mely idő alatt fokozatosan, a gyermek reakcióit figyelve, először fél óráig, másnap egy óráig, a következő nap még hosszabb ideig marad édesanyja nélkül. Tudjuk, hogy a gyermekek alaptermészetük alapján sokfélék, éppen ezért előfordul, hogy néhányuk szinte egyik napról a másikra (főleg ha már járt előtte másik intézménybe) vidáman jár az óvodába. Ilyenkor felesleges az anyukának bent tartózkodni a csoportban. Van azonban olyan is, aki két hét múlva is sírdogál. Ebből kiindulva a folyamatos befogadás ütemezését a gyermekhez igazítva, a szülővel egyeztetve tervezik meg az óvodapedagógusok. Kiemelten érvényesítik az egyéni sajátosságok figyelembevételének didaktikai elvét.

Az óvodapedagógus feladatai óvodakezdés előtt:

A gyerekek megnézhetik a csoportszobát, hogy az óvoda barátságos, vonzó, játékszerekben, szimbólumokban bővelkedő képe maradjon meg az emlékezetükben. Az óvodába felvett minden egyes gyermekkel és szülőjével való ismerkedés az első lépés a gyermekek nevelésében. Felvétel után a csoport mindkét óvodapedagógusa meglátogatja otthonában a gyermeket, hogy családi körülmények között is ismerkedjenek vele és láthassák otthoni megnyilvánulásait. A óvodapedagógusok a dajkával is egyeztetik módszereiket, hogy közösen legyenek megfelelő segítői a gyermeknek. A szülőt is segítik, bátorítják, amennyiben úgy tapasztalják, hogy számára ez a feladat nehézséget okoz.

Visszaszoktatási időszaknak vesszük a korábban óvodánkba járó gyermekeink új életkori csoportjában történő újabb életrend, szokásrend, napi- és hetirend kialakítási, betanulási folyamatát. Minden nevelési év első napján az óvodapedagógusok beszélgetnek a

gyermekkel arról, hogy az óvodában (új nevelési év kezdődik,) mindenki egy korcsoporttal idősebb lett. Elsorolják, hogy ki lett kiscsoportos, középsős vagy nagycsoportos. Segítik a gyermekeket az új elvárások megismerésében, pl. középsősöknél a napos rendszer bevezetésében, nagyoknál az újabb hetirend megismerésében stb. Lelkesítik a gyermekeket abban, hogy idősebbek lettek és ennek következtében ügyesebbek is. A hitéleti nevelés tevékenységei első naptól megvalósulnak, a csendes percek a bibliai sarokban, a napközbeni imák, énekek, stb. Amikor gördülékennyé válik a napirend szerinti életvitel, és a kapcsolódó szokások kialakultak, attól kezdve szervezik a témahetek szerinti tevékenységeket, tanulási folyamatokat. A kiscsoportosoknál ez az időszak másfél, két hónap, a középsősöknél egy hónap, a nagyoknál két hét. A vegyes csoportban is hasonló módon kezdi a tevékenységek, tanulási folyamatok szervezését. Ezt az időszakot a csoport fejlettségi szintjéhez viszonyítottan az óvodapedagógusok rugalmasan kezelhetik. Ha a gyermekek szokásrendje hamarabb biztossá válik, korábban kezdhetik a tervezett témahetek tevékenységeit.

6. Az óvoda kapcsolatai

Fenntartó szerv – Óvoda

Együttműködünk mindazon szervekkel, testületekkel, akik segítik az óvoda működését. Törekszünk a gyors, pontos információáramlás létrehozására. Rendszeres kapcsolattartás az EKIF képviselőivel (igazgató, gazdasági szakértő, jogász...).

Egyházközségünk erkölcsileg és anyagilag is támogatja óvodánkat. A dolgozók a plébános úr irányításával rendszeres hittani továbbképzésben részesülnek. A helyi plébános, mint a fenntartó képviselője rendszeresen részt vesz az értekezleteken, felkérésre előadást tart a szülőknek, amelyeken hittani, pedagógiai alapismereteket fogalmaz meg az érdeklődők részére. Az intézmény munkatársai a lelki programokon való közös részvétellel erősítik az Egyházhoz tartozásukat, hitüket. Szakmai együttlétek segítik a nevelőmunka formálását az óvoda arculatának tudatos megtartása mellett. Minden dolgozó törekvése a nyitott, családias hangulatú óvodai légkör fenntartása.

Kapcsolatot tartunk a helyi Önkormányzattal.

Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a nemzetiségi szervezetekkel.

A felnőttek – gyermekek kapcsolata

A gyermekek számára gazdag játéklehetőségek feltételeinek megteremtésén munkálkodunk. Feladatunk a teljes személyiségre vonatkozó képességek életkornak megfelelő szintű fejlettségét elősegíteni. Iskolába készülő növendékeink körében elégedettségmérést végzünk, hogy megismerjük az óvodai tevékenységekkel kapcsolatos véleményüket. Ezt az eredményt is figyelembe vesszük a minőségfejlesztési folyamatunkban.

Család – Óvoda kapcsolata

Kiemelt fontosságúnak tartjuk a családi életre nevelés keretében a szülőkkel való szorosabb kapcsolattartást, amelynek a kölcsönös bizalomra kell épülnie. Keressük az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeit. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

- Kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás.
- A családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése. (Évente legalább egyszer ellátogatunk a családokhoz. Az újonnan érkező gyermekeket óvodába lépés előtt meglátogatjuk. A problémás gyermekekhez az év folyamán szükség szerint ismét elmegyünk.)
- A fogadóóra, megbeszélés a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja. (A fogadóórák rendje: havi egy alkalom. Szükség esetén előzetes megbeszélés után beszélgetünk, illetve tájékoztatjuk a szülőket gyermekeik fejlődéséről.)
- Összevont szülői értekezletet, a nevelési évet megelőző nyáron az új szülők részére szervezünk, melynek célja az óvodai környezet megismertetése, az óvoda programjának, a helyi nevelési sajátosságainknak bemutatása, a kölcsönös elvárások, valamint az óvodapedagógusok, csoportszobák megismerése. Az összevont szülői értekezletet a nevelőtestület részvételével az óvodavezető és a lelki vezető plébános tartja.
- A szülői értekezletek szervezése évente két alkalommal (illetve szükség szerint) a csoport nevelésével, fejlődésével kapcsolatban. (Év elején és az év végén.)

- Szülők lelki életi összejövétele hat hónapon át havonta egyszer kerül sorra, melyet a plébános úr vezet.
- Közös szentmisén való részvétel. A gyerekeken keresztül meg lehet közelíteni azokat a szülőket, akik keresik a helyüket, akik szimpatizálnak az Egyházzal, de nem tudják segítség nélkül megtenni az első lépést.
- Az alkotódélutánok (karácsony előtti és húsvét előtti időpontban), foglalkoztató tevékenységek, nyíltnapok lehetőségének megteremtésével segítjük az óvodai életünkbe való bepillantást.
- A szülők elégedettségének mérése évente történik. Az eredményeket, véleményeket, kéréseket az óvoda arculatához igazodva figyelembe vesszük minőségfejlesztési folyamatunkban.
- Közös kulturális programok szervezése.
- Zarándoklatok, közös kirándulások felkínálása.
- Az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.
- Honlapunkon folyamatosan figyelemmel kísérhetik óvodánk eseményeit.

Szülői Közösség Szervezete

A Szülői Közösség szervezetének csoportonként három fő a tagja. Az évente újra alakuló csoport saját SZMSZ alapján végzi munkáját. Havi, kéthavi rendszerességgel találkoznak az év során, az elfogadott munkatervük szerint. A szülői közösség működésének segítésében az óvoda vezetősége közreműködik. Rendszeres kapcsolattartásra törekszünk. A szülőktől jövő kérdések, meglátások megvitatása, az információk áramlása, az óvodában folyó munka egyes szakaszairól történő beszámolás stb. A Szülői Közösség Szervezetének működése olyan tapasztalatok és információk gyűjtését is segíti, amelyek az óvoda működését megkönnyítik. A szülők ötleteit – úgy a szervezésben, mint a kivitelezésben – igényeljük, segítjük.

Óvoda-óvoda

Lehetőség szerint tartjuk a kapcsolatot a katolikus óvodákkal (Fót, Balassagyarmat, Vác, Gödöllő, Nagykörös, Mogyoród). A helyi önkormányzati óvodákkal is igyekszünk

kapcsolatot tartani, amely továbbképzéseken való részvételre, és esetlegesen az egész települést érintő rendezvényekkel kapcsolatos feladatokra terjed ki.

Iskola-óvoda

Gondot fordítunk a Széchenyi István Általános Iskolával való együttműködésre és minden olyan iskolával tartjuk a kapcsolatot, ahova óvodásaink kerülnek. Az iskola igazgatójával egyeztetve rögzítjük a kölcsönös kapcsolattartás módját, rendjét. Megkérdezzük az iskola véleményét arról, mennyire elégedettek az iskolakezdés időpontjában a gyermekek fejlettségével. Mi is ellátogatunk az iskolába, meglátogatjuk régi óvodásainkat. A kora tavasszal szervezendő szülői értekezleten közös tájékoztatással próbáljuk segíteni a családokat a megfelelő iskola kiválasztása érdekében.

Közművelődési intézmények

Az óvoda dolgozói figyelemmel kísérik a város kulturális rendezvényeit, és ezekbe lehetőség szerint bekapcsolódnak. A rendezvények felkutatásába és a részvételbe bevonják a szülőket is.

A gyerekek részére a Szülői Közösség bevonásával színházlátogatásokat, kirándulásokat szervezünk a szülők igénye szerint.

Óvó-védő, fejlesztő hálózattal való kapcsolattartás

- Óvodánk gyermekorvosa és a védőnő szükség esetén jön az óvodába, hogy megnézze a gyerekeket, elvégezze az egészségügyi feladatokat.
- Logopédus foglalkozik a rászoruló gyerekekkel. Szeptemberben fölméri a csoportokat és beosztja, mire mikor kerül sor. Elsősorban a nagycsoportosokkal foglalkozik.
- A Pedagógiai Szakszolgálat segítségét vesszük igénybe a kérdéses gyermekek iskolaérettségi vizsgálatánál, illetve az év közben szükséges kezelések ellátása érdekében.
- A gyermekek étkeztetését térítés ellenében egy igényesen kiválasztott gyermekétkeztetési szolgáltatóval oldjuk meg. A családokat terhelő étkezési térítési kötelezettség a szolgáltató által meghatározott normatíva szerint alakul. A nagycsaládosok nyilatkozat kitöltése (és igazolás behozatala) után részesülnek az 50%-os normatív támogatásban. (A kapcsolattartás a GYIV felelős feladata) Kérjük és

támogatjuk, hogy a helyi Önkormányzat a szociálisan rászoruló családok részére egyszeri, vagy rendszeres nevelési segílyt, illetve gyermekvédelmi támogatást folyósítson. Gyermekvédelmi felelősnk kapcsolatot tart a Gyermekjóléti szolgálattal, a Családsegítő központtal. Amennyiben nemzetiséghez tartozó családok is kerülnek az óvodába, felvesszük a kapcsolatot a helyi nemzetiségi szervezetekkel.

7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Gyermekvédelem

Óvodánkban a gyermekvédelmi munkát az óvodavezető felügyeletével a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok végzik. A gyermekvédelmi munka jogszabályi alapja a hatályos köznevelési-, gyermekvédelmi törvény, valamint a helyi pedagógiai program.

Gyermekvédelmi munkánk célja, az **esélyegyenlőség** megteremtése, azaz, segítséget adni ahhoz, hogy a hátrányos vagy veszélyeztetett gyermek leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél, hátrányos nevelési környezetéből fakadóan vagy egyéb okoknál fogva fennállnak. Ennek érdekében pedagógiai eszközök és egyéb intézkedések segítségével biztosítjuk a fejlődésükhöz szükséges feltételeket, lehetőségeket, annak érdekében, hogy a gyermeki képességek, tehetségek kibontásra kerüljenek.

Gyermekvédelmi munkánk elemei:

- Helyzetfelmérés, a gyermekek veszélyeztetettségének, hátrányos helyzetének folyamatos feltárása, monitorozása, felmérése és a szükséges intézkedések, jelzések elindítása az illetékesek felé.
- Az ezzel összhangban készült nyilvántartások folyamatos frissítése, havonkénti áttekintése.
- Az egyes gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének pedagógiai eszközökkel történő enyhítése, legjobb esetben pedig a megszüntetése.
- Az érintett szülőkkel való bizalmi kapcsolat kialakítása és a szülők megnyerése a gyermek érdekében történő közös tennivalók elvégzése érdekében.
- Amennyiben az egyes gyermekek esetében az óvodán belüli intézkedések nem vezettek eredményre, akkor az egyéb családvédelemmel foglalkozó intézmények és

gyermekvédelemmel foglalkozó szervezetek, valamint az egészségügyi és egyéb pedagógiai szakszolgálat szakembereinek együttműködésével kezeljük a problémát.

- Egyéni fejlesztési tervek alapján segítjük óvodai beilleszkedésüket, szociális fejlődésüket, és az egyéb képességfejlesztésüket.
- Segítségnyújtás a családok kérelmére ingyenes vagy kedvezményes étkezés igénybevételéhez. Gondoskodunk arról, hogy a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek rendszeresen járjanak óvodába, így napi étkezésük, gondozásuk biztosítottabbá váljék.
- Az óvodán belüli és óvodán kívüli egyéb szakemberekkel közösen történő védő-óvó intézkedések megtétele.
- A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek és egyéb beilleszkedési és magatartási zavarral küzdő gyermekek esetében a szakvélemények útmutatásainak megfelelő értelmezése és megvalósítás.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének elősegítése érdekében végzett pedagógiai munka.

Az óvodai gyermekvédelmi felelős teendői:

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot.
- A nevelési év elején tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi ellátó intézményeket keressenek fel. Tájékoztat a fogadóórairól, vagy krízis esetén más formában történő elérhetőségéről.
- Közreműködik a helyi pedagógiai program gyermekvédelmi fejezetének kidolgozásában, mint az óvodavezető szakembere.
- Az óvodai nyilvántartásokról folyamatosan (legalább havonta) egyeztet a fenntartóval és a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Folyamatos kapcsolatot tart fenn általában és konkrét esetekben is a helyi Pedagógiai Szakszolgálattal, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint, a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőkkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásait, a fenntartó kapcsolódó rendeleteit, és azt a vezető tudomására hozza.

- Az intézményekben jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között.
- Az óvodapedagógusok csoportnaplóikban rögzített adatközlései alapján összesíti és nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásában a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket, és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoport óvodapedagógusaival egyeztetve végzi.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Elősegíti az óvodapedagógusok felderítő tevékenységét. Szükség esetén együtt látogatják meg a családokat.
- Megbeszélést tart az egyes gyermekek érdekében tett intézkedésekről, és a szükséges tanácsokkal ellátja a szülőt és az óvodapedagógusokat.
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításban, mint az óvodavezető szakembere.

A gyermekek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok

- Családi környezet: rossz lakásviszonyok, egészségügyi okok, anyagi okok, nevelési hiányosságok, megromlott családi kapcsolat, a gyermeki személyiségben rejlő okok, bűnöző családi helyzet.
- Családon kívüli környezet: munkanélküliség, váltakozó párkapcsolatok, hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók, életvitel az utcán történik, kéregetésre kényszerítés, életvitel az italboltban történik, pszichiátriai kezelés, kábítószeresítés.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének elősegítése

Óvodánkban a szociálisan hátrányos, és a sajátos nevelési igényű gyermekeket – a Szakértői Bizottságok véleménye alapján – a többiekkel együtt – integráltan neveljük. A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. Az egyéni, vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia, ezért valamennyi sajátos nevelési igényű gyermekkel – a sérüléstől függően – gyógypedagógus foglalkozik (önkormányzat biztosítása szerint)

Célunk az elfogadó, eredményeket értékelő környezet kialakítása, a hátrányok leküzdésének segítése, a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a keresztény közösség által. A gyermekeket a megfelelő szakemberekkel konzultálva, az egyéni fejlesztési tervük figyelembe vételével neveljük. A fejlesztő pedagógus és az óvodapedagógus együttműködésével zajlik a nevelési folyamat.

Feladataink:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias légkör megteremtése (fokozott odafigyelés).
- Minden gyermek részére biztosítjuk a fejlődéséhez szükséges feltételeket, a lehetőségeket a gyermeki képességek, tehetségek kibontakoztatásához, ahhoz, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fenn állnak.
- A felnőtt-gyermek kapcsolata pozitív érzelmi töltésű marad. Odafigyelünk az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálására, erősítésére a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- Próbáljuk megérteni – elsősorban érzelmileg – a gyermeket.
- Óvjuk a gyermeket a túlterheléstől.
- A felnőtt magyarázatában jelen marad a dolgok pozitív oldala.
- Bátorítunk minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége pozitív énképe kialakulhasson. A bátortalan gyermekek nevelésekor minél többször örülünk a kisebb előrelépéseknek, fejlődésnek.

- A gyermek viselkedéskultúráját fejlesszük, szemléletünk bizalomra épül, ami során örülünk sikereinek, és a sikertelenséget segítjük elviselni.
- A tilalom helyett a gyermekeknek választási lehetőséget adunk, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és váljanak változásra képessé.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése

A hazájukat elhagyni kényszerülő, vagy nemzetiséghez tartozó családok gyermekeinek óvodai nevelésünkben biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A tehetséges gyermekek felismerése, nevelése

A tehetséges gyermekek felismerése, számontartása a gyermek saját óvodapedagógusának megfigyelése alapján történik. Hozzá kapcsolódnak még az egyéni fejlettségmérő lap eredményei is. Az azonosítást segíti még egy „tulajdonság lista”, melyet a nevelőtestület állít össze, amely a különböző művészeti és egyéb tevékenységekben megmutatkozó különleges képességeket gyűjti egybe.

A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek egyéni fejlődési eredményeiről folyamatosan beszámolunk a gyermek szüleinek.

Ha a gyermeknél a kiemelkedő képessége(i) mellett egyéb képességekben ugyanakkor lemaradások mutatkoznak, igyekszünk azokat differenciáltan fejleszteni, kiegyenlíteni.

8. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Hitre nevelés tevékenységei

Játék

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mozgás

Külső világ tevékeny megismerése

Munka jellegű tevékenységek

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

8.1. Hitre nevelés tevékenységei

A tevékenységek célja, hogy a feltétel nélküli szeretet és elfogadottság élményét élje meg a gyermek. Ennek feltétele a helyes istenkép kialakítása, amely a mindenkit szerető mennyei Atyában ölt testet. Az érzelmi nevelés szempontjai biztosítják a gyermekek harmonikus fejlődését. Élményük lesz az elfogadásról, szeretetről, a mennyei Atya kegyelméről és ajándékairól.

A vallásos nevelés átszövi az óvodai élet egészét. Megnyilvánul a köszönési módban, az étkezés előtti-utáni imádságban, a templomlátogatások, gyermekmiséken való részvétel során, a játékban, a tevékenységekben, a délutáni pihenés előtti imában, hazamenetel előtt, de legfőképpen a mindennapos lelki beszélgetések során.

A szülőket igyekszünk segíteni abban, hogy az óvodában kialakított értékrendet fogadják el, majd vallják magukénak az eredményes együttnevelés érdekében.

Lehetőséget teremtünk a családok bekapcsolódására a gyermekmiséken és más egyházközségi programokon való részvételre, hisz a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erő egy közösség életében.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek szerető, elfogadó légkörben éljék meg az összetartozás élményét, s az iskolába lépés idején is fogékonyak legyenek a hit befogadására, illetve továbbélésére.

A mindennapos lelki beszélgetéseket az óvodapedagógusok tartják a napirendbe beépítve. A beszélgetések során egy témával egy hétig foglalkoznak. Az anyagot általában négy napra bontják, majd az ötödiken átismételik a hallottakat. Az erre a célra kialakított helyen gyertyát gyújtanak. Ha mindenki elhelyezkedett, közösen énekelik, elmondják a reggeli imát, majd beszélgetni kezdenek. Az év folyamán feldolgozzák a liturgikus év egyes eseményeit. Ide tartoznak az aktuális ünnepek, megemlékezések is. Sok játékot, énekes játékot, dalt is beiktatnak a gyermekek életkori sajátosságaira és játékosságaira építve. Mondanak kötött imákat, de céljuk, hogy eljuttassák a gyermeket a saját szavukkal való imádkozáshoz. Ezt személyes példamutatással, hosszú folyamat eredményeként kívánják elérni. A mindennapos lelki beszélgetések során feldolgozásra kerülnek erkölcsi témák is. Ezeken beszélgetünk a gyermekekkel a szeretetről, egymás megbecsüléséről, a megbocsátásról, vigasztalásról, barátságról...

Nagy körültekintéssel választjuk ki a liturgikus év két nagy területe köré csoportosítva, és a gyermekek életkori sajátosságait, valamint fejlettségi szintjét figyelembe véve azokat a témákat, amelyek feldolgozásra kerülnek a liturgikus eseményeken.

Megismertetjük a gyermekeket a templommal, annak külsejével, berendezéseivel, a liturgia eszközeivel. Formáljuk a templomban történő helyes viselkedés szokásait. A nagyobb ünnepek alkalmával (pl. Karácsony, Gyertyaszentelő, Húsvét, Úrnapja) óvodásainkat családjukkal együtt hívjuk a gyermekmisékre. Előre egyeztetett időpontokban (évente 6-8 alkalommal) a középső és nagycsoportos gyermekek rövid imával, énekkel szolgálnak a szentmisén. Az ünnepek jelentőségét azzal is fokozzuk, hogy jócselekedetek gyűjtésével tesszük teljesebbé az ünnepi várakozás idejét.

Feladatunk, hogy a gyermekeket megtanítsuk ünnepelni. Arra törekszünk, hogy az ünnepeket érzelmi tartalommal töltsük meg és kiemeljük a mindennapi élet eseményeiből (szép abrosz, ünnepi ruha, égő gyertya, egy szál virág, stb.). Az ünneplést előkészítjük és lezárjuk. Engedjük, sőt törekszünk arra, hogy a gyermekek minél aktívabban vegyenek részt az ünnep előkészítésében és lezárásában, átélhessék azok örömét. Arra próbáljuk rávezetni őket, hogy az igazán értékes ajándék az, ami saját magukból fakadóan adnak. (Ajándékozhatunk versmondást, éneklést, mesejátékot, rajzot, ölelést, simogatást, mosolyt, stb.). Az ünneplésnek megvan a maga szertartása, üzenete, amivel megismertetjük a gyermeket, ezáltal lelkileg gazdagítjuk őket. Az egyházi év, számtalan lehetőséget kínál erre. A megemlékezések nagy részét a lelki beszélgetések anyagában dolgozzuk ki. kialakítjuk helyi sajátosságainkat, melynek során a jeles napokat ünneplés, illetve megemlékezés keretében csoportokban vagy óvodai szinten valósítjuk meg. Tudatosítjuk, hogy akkor teljes az ünnep, ha mindannyian átéljük annak örömét.

Intézményünk szakemberei a nevelési évre összeállítják óvodánk vallásos és erkölcsi nevelésének konkrét programtervét, mely segédanyagként szolgál az óvodapedagógusok számára valamint a szülők tájékoztatásához is nagyban hozzájárul.

8.2. Játék

A gyermekek játéktevékenysége minden egyéb óvodai tevékenységet áthat, hisz a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb hatású tevékenysége, a szocializáció színtere. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A szabadjáték a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete. Óvodai életrendünket úgy alakítottuk, hogy a szabad, alkotó játéknak a legnagyobb teret biztosítsuk.

Az udvaron, a szabadban történő játéktevékenység ugyanolyan értékű, mint a csoportszobai. Itt is a szabadjáték a legfontosabb, melynek során a nagymozgásokhoz, sportjátékokhoz, a helyzettől függően szerepjátékokhoz is biztosítunk lehetőséget.

Irányító, segítő, ötletadó szerepünk többnyire a játszóik igényeihez igazodik, vagyis indirekt módon koordináljuk a gyermekek játékát.

A csoport együttjátzásánál tudatos nevelőmunka eredményeképpen megtanulják tisztelni a másik gyermek igényeit, alkalmazkodnak egymáshoz. Az adódó nézeteltérések, konfliktusok esetén arra törekszünk, hogy megismerjék a megegyezés kultúráját, a „megbántás”, a „megbántódás”, a kibékülés kezelését, így nagyobb korukra már maguk oldják meg a kialakult helyzeteket. Ez az óvodapedagógusoktól (a családban a szülőktől) rendkívüli pedagógiai érzéket, tapintatot, találékonyságot, adott esetben humort is igényel. Cél a konfliktus minden szereplőjének megnyugtató és a számukra elfogadható módon történő lezárása. A játéktevékenységükben mutatkozik meg leginkább a társas kapcsolataik szintje, minősége, a magatartásformáik és szokásaik sokszínűsége.

Az egyik legfontosabb nevelési cél, hogy az óvodapedagógusok türelmes és következetes nevelőmunkája során a gyermekek megtanulják az óvodai szokásokat, szabályokat, a társas kapcsolatok ápolásához szükséges viselkedéskultúrát. Ezek megléte után tudja majd a pedagógus, a párhuzamosan végezhető tevékenységeket szervezni, vezetni, működtetni. Így válik lehetővé, hogy a többi játszó gyermeket a megosztott figyelmével közvetett módon tudja irányítani. E szokásrend kialakítására való a nevelési év kezdeténél a beszoktatás időszaka is, amely nem csupán az új gyerekek fogadását és óvodai élethez való szoktatását jelenti, hanem a „régik” gyermekek új korcsoportjához, annak életrendjéhez való szoktatását is.

A játékeszközök táráat nem csupán a drága forintokért megvásárolható bolti játékeszközökkel képzeljük el, hanem olyan egyszerű, alakítható, a gyermekek fantáziáját megmozgató eszközökkel is, melyet a gyerekekkel együttműködve magunk gyűjtünk és készítünk, pl. természetes anyagokból, vagy a családok segítségével otthonról behozott textil és egyéb újrafelhasználható papír, vagy fonal maradékok felhasználásával.

A gyermekek akkor tudnak tartalmas játékot játszani, ha van élményalapjuk. Az óvodai élet során arra törekszünk, hogy minél több élményszerzési lehetőséget biztosítsunk számukra. Egy-egy gyerek egyéni élménye is lehet a közös játék kiindulópontja, és egy közös játék is indíthatja a kívülálló gyerekeket arra, hogy bekapcsolódjanak a játékba.

Igyekszünk megismerkedni a gyerekek óvodán kívüli tapasztalataival. A játékban gyakran megjelennek az óvodán és a családon kívül szerzett élmények, események is. Ez nem csupán a játék irányítása, de az egyéni bánásmód, a családdal való együttnevelés érdekében is jelentős tényező.

A derűs légkör a játék megkezdéséhez és befejezéséhez szükséges alaphangulat. Tudjuk, hogy a gyermek csak ott tud felszabadultan játszani, ahol érzi a felnőtt jelenlétét, védő szeretetét, akihez bizalommal fordulhat, aki eligazítja problémáinak megoldásában. Az oldott légkör kialakítását beszédünkkel, metakommunikációnkkal is elősegítjük.

Az óvodáskor végére jellemző fejlettségi mutatók:

- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját. Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről.
- Tudnak irányítani, és játszótársaikhoz alkalmazkodni. Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét és különféle kapcsolatait. Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóak a játék előzetes közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában.
- A játszócsoporthoz tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- A konstruáló, építő játékelemekből játékszereket is tudnak készíteni a gyerekek.

- Mind igényesebbekké válnak alkotásaikkal szemben. Alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, és képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.
- Olyan szabályjátékot is választanak, amely nagyobb ügyességet vagy nagyobb szellemi erőfeszítést igényel. A nagyok már a bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására is képesek, s miközben azt nagy kedvvel, örömmel játsszák, egymást a szabályok betartására is figyelmeztetik. A gyerekek játékában az egészséges versengés is jelen van.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására. Kulturáltan, érthetően viszonyulnak egymáshoz.

8.3. Verselés, mesélés

A tevékenység célja: A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. Irodalmi élmény nyújtása a népi, a klasszikus, és színvonalas kortárs irodalmi műveken keresztül, továbbá a biztonságos önkifejezés megalapozása, a magyar nyelv szépségének felfedeztetése.

Az óvodapedagógus feladata a változatos irodalmi élmények közvetítése (népi, klasszikus, és kortárs irodalmi művek). Megismerteti a gyermeket a vallásos irodalom egyes műveivel is. Ezáltal is erősödik a gyermekben a nemzeti, keresztényi tudat. Kezdetben dalokkal, mondókajátékokkal ismerkednek a gyerekek, ezt követik az állathangutánzó és felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, versek, verses mesék, majd a fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesék. Lényeges, hogy csak nyelvíleg tiszta és értékes verset, mesét halljanak a gyerekek. A mondókák, versek mesék, történetek az ismeret átadásán túl a népi sajátosságnak megőrzésével nevelnek. Megismertetjük a gyermekeket bibliai történetekkel is.(KPSZTI segédanyag alapján). Az arra alkalmas történeteket, meséket eljátsszuk, elbábozzuk a gyermekek közreműködésével.

A vers, a mese szókészlete, a szó jelentésének megértése, a mesei fordulatok ösztönzik a gyermekek szóbeli kifejezését, szókincsük bővülését. Ösztönözzük őket a saját vers és mesealkotásra, az önálló versmondásra, mesélésre.

A csoportszobákban elérhető, állandó helyen állnak a gyermekek rendelkezésére képeskönyvek, lapozgatók, melyeket a játékidő folyamán bármikor elővehetnek. Arra

szoktatjuk őket, hogy a könyvekkel óvatosan bánjanak, becsüljék meg azokat. A könyv megszerettetésére nevelünk. Örömmel vesszük, ha otthonról hozott, kedvenc könyveikkel érkeznek az óvodába. Ezekből a nap folyamán (pl. délutáni pihenés alkalmával) mesélünk.

Az ünnepek értékének emelésére, fontos eszköznek tartjuk a bábozást, dramatizálást, az óvodapedagógusok és a gyerekek előadásában.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- A gyerekek játék közben is odaillő mesei szófordulatokat, rigmusokat mondogatnak.
- Az elhangzott vers, mondóka ismétlését kérik.
- Társak, az óvónő énekes, halandzsás, mozgásos improvizáló játék-kezdeményezéseiben.
- Hangzás, hangulat, érzélem s alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit.
- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában. Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelei.
- Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét, s viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek kialakulásának jelei.
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásaik közé tartozik.
- A meséskönyvek képeit önállóan is hosszan nézegetik, egymásnak mutogatják. Kérik a felnőttet, hogy meséljen róluk.
- A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket.
- Ismerik az óvoda gyerekkönyvespolcát, a könyvek között eligazodnak.
- Vigyáznak a könyvekre.
- A gyermekek beszédritmusa, hangsúlya megfelel a magyar nyelv sajátosságainak.
- Tudnak önállóan mesélni hallott, vagy maguk által kitalált mesét.
- El tudják különíteni a mese és a valóság elemeit.
- Megjegyeznek az év folyamán 10-14 mondókát, 6-8 verset, 10-11 mesét.

8.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja hogy az élményt nyújtó közös énekes és zenei tevékenységek során a gyermek felfedezhesse a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. E tevékenység feladatainak eredményes megvalósítása alapozza meg és segíti elő a zenei anyanyelv kialakulását.

Az óvodapedagógus a csoportban egy olyan zenei területet alakít ki, ahol hat gyermek körbe ülve elfér. Itt történnek az zenei képességfejlesztések. Kialakíthat még zenei albumot, zenei falat, ahol esztétikus képek, kellékek, más szimbólumok formájában látható hogy, melyik ölbeli-, énekes játékot és mondókát tanulták a héten a gyermekek.

Az énekes játékokat megfelelő időjárás esetén az udvaron tartjuk, amelyen minden gyermek részt vesz. A vegyes csoport esetében a fiatalabbak rövid idő után elmehetnek játszani.

Kezdetben a felnőttek ölbeli játékaiknak (hintáztató, lovagoltató, sétáltató) alkalmazása, közvetlen kapcsolatot alakít ki az otthon és az óvoda között. Ebből alakulnak ki összefogódzással az egyszerű körjátékok, népi játékok, a fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztásával. A nagyobb gyermekek már szerepcserés körjátékok, sorgyarapító, sor- és párválasztó játékok eljátszására is képesek. Megismerkednek egyszerű tánclépésekkel, új térformákkal, a nagycsoportosok a néptánc elemeivel, miközben alakul és fejlődik esztétikus mozgásuk.

A zenehallgatásra a gyermeki lélekhez legközelebb álló témákat válogatjuk (növényekről, állatokról, természetről szólókat). Az óvónő főleg énekléssel közvetíti a zenehallgatásra szánt dalokat, de hangszeres játékaival is színesítheti élménynyújtást. Ismerkedünk továbbá a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal is.

A vallásos nevelés egyik alappillére óvodai nevelésünknek. A zenei nevelés anyaga mellett az egyházi ünnepekhez kapcsolódó óvodás életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal is megismertetjük gyermekeinket. Hallgatunk orgonamuzsikát.

Feladatunk:

- Nyújtunk örömet és egyben keltsük fel a gyermekek zene iránti érdeklődését ölbeli játékokkal, népi gyermekdalokkal.
- Formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

- A népdalok éneklésével, a gyermektáncok és népi játékok, hagyományok megismertetésére, továbbélésére törekedjünk.
- Fontos eszközként használjuk az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat a zenei aktivitás és zenei kreativitás alakításában.
- A zenehallgatási anyag válogatásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi nevelés esetén a gyermek hovatartozását is.
- A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.
- Egyéni képességeket vesszük figyelembe a feladatadásnál.
- Anyanyelvi nevelés eszközeit teremtjük meg: mozgásokkal összekapcsolt mondókák, dúdolók formájában.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- Óvodáskor végére a gyerekek tudnak tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni. A tempó a természetes járásnak megfelelő.
- Felismerik a magas-mély, gyors-lassú, halk-hangos közti árnyaltabb különbségeket is, maguk is be tudják azt mutatni.
- Bátran, szívesen énekelnek mások előtt is.
- Kitalálnak a dalokhoz játékot, mozdulatokat.
- Felismerik a korábban megismert hangszereket és hangokat.
- A dalokat, mondókákat beépítik játékaikba.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögzíteni, visszaadni.

8.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célja, a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. Tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvónő és a gyermekek olyan közös tevékenysége, amelyben az esztétikai megragadást (örömet, tetszést, csodálkozást, elutasítást, stb.) az ábrázolás élménye, a cselekvés vezeti el az alkotás öröméhez. E tevékenység folyamatában a gyermekek nemcsak megismerik a világot, hanem át is alakítják, újrateremtik. Miközben képi formában fejezik ki

magukat, mintegy megnevezik érzéseiket, gondolataikat. Nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak a cselekvéshez s annak tartalmához kapcsolódó érzelmeik. Fejlődik önkifejező alkotóképességük, finommotoros készségük. Tevékenységük során alakul szokásrendszerük, kialakulnak pozitív erkölcsi tulajdonságaik (munkaszeretet, önállóság, önfegyelem, önmaguk és mások munkájának helyes értékelése, esztétikai ítélet, szép dolgok szeretetének igénye, stb.)

Megismerkednek a különböző anyagokkal, és technikákkal. Az alábbi technikákat alkalmazzuk elsősorban:

- festés, (ujj-, majd ecset, nyomatkészítés)
- rajzolás, (zsírkréta, postairón, színes ceruza, filctoll)
- tépés, hajtogatás, mozaikkészítés,
- vágás, ragasztás, (papír, textil, különböző anyagok)
- fűzés, szövés, fonás,
- varrás,
- mintázás, karcolás, gipszöntés, (gyurma, lisztgyurma agyag)
- sütés,
- bábkészítés, (zacskó, fakanál, termés)
- műalkotás elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel.

Az alkotásokra a gyermekek jelét felírjuk, melyeket elkülönített helyen gyűjtjük. A térbeli alkotásokat egy jól látható kiállítási polcra helyezzük. Az aznapi tevékenységek eredményeit vagy egyéb szabadidős munkákat megmutatjuk a szülőknek. Minden rajzot, alkotást, munkát nagyra értékelünk és megbecsülünk. Bátorító, pozitív lelkesítő szavakkal tartjuk ébren a gyermekek ábrázoló kedvét.

A tevékenységeknél előnyben részesítjük a természetes anyagokat. Az éves tervek összeállításánál figyelembe vesszük az egyházi évkör eseményeit. Így építjük be a vallásos nevelést.

Az egyházi és társadalmi ünnepekre várakozás idején a csoportszobák alkalomhoz illő dekorálásával, és ajándékok készítésével hangoljuk rá a gyerekeket az ünneplésre. Alkotásukban megjelennek vallásos témák is.

Tehetséges növendékeink munkái pályázatokon is részt vesznek.

Az óvodáskor végére jellemző fejlődési mutatók:

- A gyermek tudja az eszközök helyét, használatát, elrakását, elmosását.
- Tud kollektív munkákban részt venni, közösen alkotni. A közösen végzett munka öröme erősíti az összetartozás érzését.
- A megismert vizuális technikákat kombinálva is tudja kezelni, pl. vegyes technikánál.
- Egyre könnyedebben, érthetőbben, hitelesebben ábrázol.
- A vizuális nyelvet gördülékenyen használja.
- Ceruzafogása helyes, könnyed, biztos.
- Meg tudja nevezni, hogy jobb vagy balkezes.
- Vonalvezetése pontos, lendületes.
- Alkotásaiban kitölti az egész felületet, a színeket változatosan bátran használja, ismeri.
- Megjelennek az apróbb részletek is munkáiban.
- Szívesen és örömmel rajzol, alkot.
- Segít a csoportszoba díszítésében, felfedezi a díszítés örömét, esztétikai szépségét.
- Lehetőség szerint kiállításra is ellátogatnak.
- Több alkalommal beszélgetnek műalkotásokról.
- A közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.

8.6. Mozgás

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. „Az Ige testté lett” (Jn 1,14), – az örök isteni terv szerint.

A tevékenység célja a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon szabad mozgáskedvük.

A mozgás, a mozgásos játékok tevékenysége három nagy elemből tevődik össze: 1. esztétikus, ritmikus járás; 2. az a mozgáselem, amit a gyermekekkel szeretnénk megtanítani; 3. az a mozgásos játék, amely hangulatot, vidámságot ad a gyermekeknek. Legfontosabb szempont, hogy minél többet játszanak a gyermekek. Arra törekszünk, hogy a játékok

különböző mozgásformákat tartalmazzanak, mert ezzel fokozhatjuk a gyermekek aktivitását. Lehetőséget adunk a mozgásöröm megélésére, erejük, bátorságuk bizonyítására.

Mozgásfejlesztő játékok:

- futásgyakorlatok;
- ugrásgyakorlatok;
- dobásgyakorlatok;
- labdagyakorlatok;
- támaszgyakorlatok;
- talajtorna;
- egyensúlyozó játékok.

A mindennapos mozgás és a „nagymozgás” anyaga témájában, motivációjában, eszközeiben kapcsolódik a vezérfonalként alkalmazott témahetes rendszerhez. Így a komplexitás a sokszínű képességfejlesztés érvényesül a mozgásfejlesztés területén is.

A mindennapos mozgás stabil eleme a délelőtti. Az időtartama 5-10 perc. Bemelegítésként utánzó mozgásos játékok, majd helyváltóztatásos szabályjátékok szerepelnek benne. Használunk különféle kézi szereket, tárgyakat, de csak olyanokat, melyek alkalmazása gördülékenyen történik, kevés szervezéssel jár.

A „nagymozgás” felépítésében döntő helyet kap a főgyakorlatok megfelelő ismétlésszámának biztosítása, hiszen fejlesztő hatását csak így fejtheti ki.

A „nagymozgás” előkészítésénél az óvodapedagógus bevonja a gyerekeket is. Gondoskodik a dajka segítségével a padló portalanításáról, a megfelelő szellőztetésről, az eszközök odakészítéséről. A gyermekek a tornafelszerelésbe öltöznek. Az óvodapedagógus az átöltözésnél adódó nevelési, gondozási feladatok megvalósítását szem előtt tartja.

A megfelelő környezet biztosításával, a balesetvédelmi előírásokat megtartva, valamint erkölcsi neveléssel, a veszélyekre való figyelem felkeltésével segítjük a biztonságos mozgás megvalósulását.

A fejlődés várható mutatói az óvodáskor végére:

- Eljutnak az első alakváltozáshoz, megváltoznak a testarányok.
- Testük arányosan fejlett, teherbíró.

- Mozgásuk összerendezett, harmonikus.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációjuk és a finommotorikájuk.
- Képesek mozgásukat szándékosan irányítani.
- Szabály-, és feladattudatuk kialakulóban van, képesek együttműködni a szabállyal rendelkező mozgásos játékoknál.
- Ismerik saját testüket, testrészüket, megnevezik azokat.
- A cselekvőképességükben nagyobb erő kifejtésre, dinamikusabb mozgásra válnak alkalmassá.
- Igénylik a mozgást, szeretik a mozgásos játékokat.
- Biztonsággal kezelik az kéziszereket, (tornakarika, labda, babzsák stb.) ismerik azokat.
- Képesek saját maguk és társaik testi épségére vigyázni.
- Tudnak kúszni, mászni, függeszkedni.
- Testükön meg tudják különböztetni a jobb- és bal kezet, lábat.
- Ütemtartással mozognak, egyensúlyérzékük fejlett.
- Tudnak futni, járni különböző irányokba és tempóváltással.
- Szem-kéz, szem-láb koordinációjuk tartós.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással változtatják.
- Állórajtból kiindulva 20-30 métert futnak.
- Egyensúlyoznak padmerevítő gerendán.
- Szívesen végeznek függőgyakorlatokat.
- Néhány lépés nekifutással egyszerű akadályok átugrására képesek, ugrásukat a talajéreskor fékezni tudják.
- Különböző kiinduló helyzetekből indítva gyakorolják a gurulóátfordulást.
- Hossztengely körüli gurulást végeznek, eszközzel és párban is.
- Kislabdát hajítanak távolba, labdát vezetnek, a kézi szereket biztonsággal használják

8.7. A külső (teremtett) világ tevékeny megismerése

Célja, hogy a gyermekek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerezzenek a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során arra törekszünk, hogy pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a

természethez, az emberi alkotásokhoz. Ismerjék meg azok óvását, védelmét, az értékek megbecsülését, melynek során kialakul a szülőföld szeretete is.

Feladatunk, annak elősegítése, hogy a gyermekek a környezetük felfedezése során olyan tapasztalatok birtokába jussanak, amelyek a környezetben való, életkornak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Ismerkednek lakóhelyükkel, az ott élő emberekkel, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeivel, közben kialakul bennük az irántuk való szeretetet is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek is a birtokába jutnak. Bízgatjuk őket, hogy azokat a tevékenységeikben is alkalmazzák. Szeretnénk elérni, hogy ismerjék fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér-, sík-, és mennyiségsszemléletük. Lehetővé tesszük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, melyhez elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk. Olyan életszerű tevékenységeket szervezünk, melyek sokféle érzékelés útján összegyűjtött tapasztalásokat, érzelmi viszonyulásokat eredményez.

Az óvodában a matematikai tapasztalatszerzés tartalma az alábbiakat foglalja magába:

- Ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.
- Halmazok képzése, összehasonlítása, tulajdonságaik szerint, azok szétválogatása, bontása, részhalmazokra.
- Halmazok elemeinek sorba rendezése.
- Halmazok összemérése, becsléssel, párosítással, másolással.
- A számfogalom előkészítése, kis számok felismerése, összkép alapján.
- Mennyiségek összemérése, magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, mennyiség, terület, szélesség, vastagság és bőség szerint.
- Sorszámok, tőszámok.
- Tapasztalatok a geometria körében (építések, alkotások szabadon és másolással, valamint egy feltétel megadásával)
- Tevékenységek tükörrel.
- Tájékozódás térben.
- Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban.

A tapasztalatok gyűjtése spontán és szervezett módon történik. Ilyenkor az óvodapedagógus elősegíti a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában egyaránt.

A különböző ismeretek feldolgozás rendszerezése során odafigyelünk az anyanyelvi fejlesztés lehetőségeire, szülőföldünk nyelvét/ anyanyelvünket hangsúlyozzuk ki.

Az óvodapedagógus személyes viszonyulása, rácsodálkozása a felfedezések öröme a környezet jelenségei, a teremtet világ iránt, a gyermek számára mintául szolgál és ösztönzőleg hat.

Segítjük önálló véleményalkotásukat, fejlesztjük döntéskéességüket a kortárskapcsolatban és a környezet alakításában, gondozásában, védelmében egyaránt.

Részt veszünk egyházi ünnepeken, ismerkedünk az egyházi épületekkel, helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal. Megfigyelő sétákat, kirándulásokat szervezünk, és a természet sarokban történő változásokat is folyamatosan figyelemmel kísérjük.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- Tudják saját nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását, esetleg születési dátumát.
- A gyalogos közlekedésnél, alkalmazzák a közlekedési szabályokat.
- Ismerik szűkebb környezetüket, lakóhelyüket.
- A környezetükben élő növényeket, állatokat felismerik, tudják azok gondozásával, védelmével kapcsolatos teendőket.
- Felismerik az öltözködés- időjárás összefüggéseit.
- A környezetvédő viselkedés alapszabályait ismerik, alkalmazzák.
- Ismerik szülőföldjük egy-egy népszokását, hagyományát.
- Tudnak a környezetükben ítéleteket alkotni, következtetni, ok-okozati összefüggéseket meglátni.
- Többféle lehetőségre törekednek a feladatmegoldás során.
- Mennyiségeket összehasonlítanak.
- Tízest számkörben biztonsággal eligazodnak.
- Szívesen játszanak logikai játékokat.
- Azonosítani tudnak különféle helyzetű, egyszerű alakú tárgyakat.

- Másolással képesek létrehozni színben, nagyságban és formában eltérő térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Geometriai alakzatokat térben és síkban egyaránt válogatnak, szívesen játszanak tükörrel, ismerik a tükörkép fogalmát.
- Értik és követni tudják az irányokat (jobbra, balra) illetve a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).
- Képesek alakzatokat, tárgyakat tulajdonságaik alapján szétválogatni, megkülönböztetni.
- Eligazodnak térben, síkban, testükhöz képest felismerik az irányokat.
- Szívesen kirándulnak, sétálnak, igénylik azt.
- Ismerik és betartják a templomban szokásos alapvető viselkedési módokat.
- Mélyül vallási ismeretük, ismerik plébánosuk nevét.
- Biztonságosan tájékozódnak a templomban.
- Ismerik néhány kellék rendeltetését.
- Ismerik az ünneplés, megemlékezés méltó módját.
- Ismereteik vannak testük felépítéséről, érzékszerveik funkciójáról, igényesek testük tisztaságára.
- Fel tudják sorolni az évszakokat, felidézik az évszakok legszembevetőbb jegyeit.
- Felismerik a napszakokat: a reggelt, a délelőtti, a délutánt, estét, éjszakát. Képesek ezekhez ismétlődő tevékenységeket társítani.
- Ismerkednek a hét napjaival, a hónapok nevével.

8.8. Munka jellegű tevékenységek

Célunk, hogy megalapozzuk a munka iránti tiszteletüket, az eredmény megbecsülését, a munka fontosságának és hasznosságának értelmét, felébresszük a gyerekekben a dolgozó ember szeretetét. Ezért a gyermekek munkáját fontos nevelési eszköznek tartjuk.

A munka során tapasztalják, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti környezetét. A gyermekek egyre több információ és pontosabb tapasztalat birtokába jutnak az őket körülvevő világról, felfedezik önmaguk képességeit és ezáltal magabiztosabbá válik személyiségük.

Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, megismerkednek a munkafolyamat részmozzanataival, azok ajánlott sorrendjével, az elvállalt munka elvégzésének fontosságával.

Az óvodában a munka elsősorban önkiszolgáló munka, de magában foglalja a közösségért vállalt tevékenységeket és az egyéni megbízatásokat is.

Az önkiszolgálás során a gyermekek felnőtt segítségével ismerkednek az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás különböző műveleteivel, azok sorrendjével. Ennek hatására az önkiszolgálás készségei gyakorlás útján megszilárdulnak, az önálló munkavégzés szokásai kialakulnak. Az önkiszolgáló munka tartalmazza az öltözködést, testápolási teendőket, és az étkezéssel kapcsolatos munkálatokat.

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyerekek ízlését, önállóságát is. Tevékenység közben az óvodapedagógus irányításával, a testrészek, és ruhadarabok megnevezésével tapasztalatokat szereznek az öltözködés sorrendjéről és arról, hogyan könnyebb annak végrehajtása. Gyakorolják az udvarias kifejezések használatát, (pl.: segítségkérésnél stb.) így gyarapodik szókincsük.

A testápolás a gyerekek egészségének védelmét, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. Törekszünk arra, hogy ezek a munkálatok a cselekvésen és beszélgetésen keresztül a felnőttek és gyerekek közötti bensőséges kapcsolatok elmélyítését szolgálják. Ezáltal a gyermekek megtanulják kifejezni szükségleteiket, jelzik kívánságaikat, kéréseiket, mely által szókincsük is bővül.

Óvodánkban a gyerekek szükségletük szerint a nap folyamán bármikor kimehetnek WC-re. Ugyanakkor szokás, hogy csoportosan is megyünk a mosdóba étkezések előtt, ebédelés után. A WC kagylók válaszfallal és függönnyel vannak elválasztva, így biztosítható az intimitás. Előfordul, hogy néhány gyermek az óvodában ismeri meg a WC-papír és az öblítő-berendezés használatát. Ilyen esetekben a felnőttek segítséget nyújtanak.

Az óvodában a tisztálkodás elsősorban a kéz és az arc tisztántartását jelenti. A gyerekek folyóvízzel, szappannal, szükség szerint körömkefét használva mosnak kezet WC használat után, étkezés előtt, és minden esetben, ha szükséges. Esetenként előfordulhat 1-1 gyermek teljes mosdatása is. A nyári időszakban a gyerekek mezítláb is játszanak a homokban, szaladgálnak. Ilyenkor a játékidő végén a felnőttek segítségével alapos lábmosást is végeznek. Erre a célra külön törölközőt használnak.

Fontosnak tartjuk, hogy már óvodáskorban megismerkedjenek a gyerekek a fogápolás szükségességével, és lehetőség van ennek gyakorlására is. Kezdetben ebéd után kiöblítik szájukat, később fogkefével mosnak fogat. Ismerkednek a különböző fogkrémek ízével, elsajátítják a fogmosás helyes technikáját, és megismerik a fogápoló felszerelés tisztántartásának módját is.

A gyermekek az óvodában naponta többször fésülködnek. Mindenki részére külön fésű biztosított. Eleinte felnőtt segítségével, később önállóan végzik ezt a tevékenységet. Tükörben ellenőrzik (munkájuk eredményét), hajviseletüket.

Óvodánkban papír zsebkendőt használunk, amiket a szülők biztosítanak a gyermekek számára. Ezek minden csoportban (és a szabadban is) elérhető helyen vannak, hogy a gyerekek szükség esetén bármikor hozzáférhessenek. Kiscsoportos kortól folyamatosan sajátítják el az orrfújás helyes technikáját, amiben a gyerekekkel foglalkozó felnőtteknek fontos szerepük van. Arra neveljük őket, hogy a papír zsebkendőt használat után minden esetben a szeméttartóba dobják be.

Az étkezések során széleskörű lehetőség nyílik arra, hogy az azzal kapcsolatos munkákat megismerjék és elsajátítsák. Megismerik és gyakorolják az evőeszközök biztonságos szállításának módját (pl.: csésze fülét fogják), az edények ízléses elhelyezését az asztalon (terítő felhelyezése, szalvéta is odakerüljön stb.) és étkezések során gyakorolják az evőeszközök helyes használatának mikéntjét. Egyre önállóbban használják a kést, villát, szednek a tálból, illetve öntenek a kancsóból. Kialakul náluk az igény, hogy a szalvétát szükség szerint használják az étkezések közben. Fontosnak tartjuk, hogy ügyeljenek az asztal és környéke rendjére.

Vannak olyan munkafajták, amelyek egyértelműen közösség érdekében végzendők. Ezek speciális akarati és érzelmi nevelésre adnak lehetőséget a nevelés folyamatában (feladattudat, figyelemösszpontosítás...). A gyermekek fejlettsége négy éves kortól teszi lehetővé ezek alkalmazását. A közösen végzett munkában alkalmuk van a gyermekeknek, hogy képességeiknek megfelelő tevékenységet vállaljanak. Az ismétlődő feladatok lehetőséget biztosítanak a pontosabb munkavégzés elsajátítására.

A naposok folyamatosan megismerik, hogy mely területen milyen feladataik vannak, amiket a felnőttek segítségével és irányításával végeznek. Megismerik, és maguk végzik az étkezéssel kapcsolatos teendőket. Ahol szükséges, segítenek.

A csoport életéhez kapcsolódó feladatok egy része időről időre ismétlődik, a többi esetleges. Az ilyen feladatokat a szükségletektől, körülményektől, a munka jellegétől függően a csoport minden tagja, vagy megbízatásként, a gyerekek egyenként teljesítik.

Alkalomszerű munka a környezet rendjének biztosítása, segítség a felnőtteknek, egymásnak, a kisebbeknek, és egyéb megbízatások. Kezdetben az óvodapedagógussal együtt dolgoznak, miközben beszélgetnek arról, hogy mit hogyan végezhetnek (pl. teremdíszítés, játéksarok díszítése). A gyermekeknek pontosan érteniük kell, hogy mit várnak el tőlük, hogy azt teljesíteni tudják. A feladatok adásánál figyelembe vesszük az egyéni fejlettségben megmutatkozó nagy eltéréseket. (A térben nehezen tájékozódó gyermeket nem bízunk meg ilyen feladattal.) Ha az egyszerű feladatot már könnyedén, szívesen végzik, akkor lépünk tovább.

Óvodánkban a felnőttek irányításával ismerkednek a növénygondozás feladataival. Miközben ezeket a megfigyeléseket végzik, beszélgetnek a felnőttekkel. Megnevezik az állatokat, a növényeket a gondozásban használt szerszámokat. Összefüggéseket fedeznek fel, tulajdonságokat társítanak, színesedik kifejezőmódjuk.

A teremben és a kertben az évszakoknak megfelelően végeznek különböző tevékenységeket. Csiráztatnak, rügyeztetnek, virágot ültetnek és locsolnak, faleveleket, fűvet gereblyéznek, leszedik a termést, havat lapátolnak, madarakat etetnek.

A fejlődés mutatói óvodáskor végén:

- Törekednek az önállóságra, önként vállalnak feladatokat.
- Felismerik saját képességeik határát.
- Óvják az eszközöket.
- Szeretnek közösen dolgozni.
- Örömmel teljesítik a feladatokat.
- Önállóan és igényesen végzik a naposi munkát.
- Ismerik az eszközök, tárgyak, csoportok, helyét, használatát.
- Gondozzák, óvják a környezetükben lévő növényeket.
- Szívesen segítenek társaiknak.

8.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, miszerint tanulásnak tekintünk minden olyan tevékenységet, hatást, melynek során jártasságok, készségek, képességek alakulnak ki, érzelmi és akarat tulajdonságok fejlődnek és a viselkedés formálódik.

Óvodában a tanulás a gyerekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve változatos tevékenységek biztosításával történik. Folyamatos, részben utánzásokon alapul.

Tanulás során pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelő képességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük és gondolkodásuk, képessé válnak problémák felismerésére és megoldására. A tanulás tehát a gyermekek értelmi képességének és kreativitásának fejlesztését szolgálja.

Az óvodában a gyerekek spontán, önkéntelen módon, tevékenységbe ágyazottan szerzik ismereteiket. A tevékenységek egy részét az óvodapedagógus szervezi, irányítja.

Mint minden területen, a tanulásban is kiemelt jelentőségű az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása.

Figyelmet fordítunk a gyermekek beszédkedvének felébresztésére és fenntartására, a gyermekek meghallgatására, kérdéseik érvényesülésére, valamint arra, hogy azokra az életkoruknak megfelelő, kielégítő választ kapjanak. Így megalapozzuk a világra nyitott, érdeklődő, kérdezni merő, aktív gondolkodású fiatalok nevelését.

A KPSZTI-ben összeállított segédanyagokat felhasználjuk nevelőmunkánkban.

A tanulásirányítás a gyerekek folyamatos megfigyelésére épül. Ahhoz, hogy értelmi fejlődésük eredményes legyen, az alábbi általános szempontokat tartjuk szem előtt:

- Tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- A tanulás játékos jellegét megőrizzük, a tanulást támogató környezetet kialakítjuk.
- A gyermekeket motiváljuk, az egyéni adottságok és az optimális terhelhetőség figyelembe vételével.
- Figyelmet fordítunk a szemléletesség érvényesítésére, a felfedezés lehetőségének biztosítására, a kreativitás erősítésére, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezésére, egymásra épülésére.

- Problémaszituáció elé állítjuk a gyermeket, melynek során megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása, a gyermekek kompetenciájának fejlesztése.

A tanulás tervezésénél fontos követelmény, hogy az újabb tapasztalatok és ismeretek szorosan kapcsolódjanak a már meglévőkhöz. Tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön. A változatos (sok magunk által készített), gondolkodásra készítő eszközök biztosításával a kevésbé aktív gyermekek tanulását is igyekszünk elősegíteni. A változatosságot a munkaformák megvalósításánál is kiemelt jelentőségűnek tartjuk. Alkalmazzuk az egyéni, a páros, a mikro-csoportos, a kiscsoportos és a frontális foglalkoztatási formát. Törekszünk arra, hogy a tanulás során sokféle módszerrel tartsuk ébren a gyerekek érdeklődését (megfigyeltetés, szemléltetés, magyarázat, gyakorlás, ellenőrzés, személyre szabott pozitív értékelés), és a tevékenységek oldottak, élményszerűek legyenek.

A nyári hónapokban a gyermekek kedvük szerint énekelnek, mozoghatnak, rajzolhatnak, mintázhatnak, mesét, verset hallgathatnak. Figyelhetik környezetük jelenségeit, eseményeit, beszélgethetnek az őket foglalkoztató kérdésekről.

A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges. Ehhez nyújt segítséget a fejlesztő pedagógus.

Tehetségigéretre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelemmel, egyéni fejlesztést alkalmazva fordulunk a gyermekhez. (Gyakori kérdezősködés, a környezet apró változásaira való felfigyelés, koncentrált figyelem, kiemelkedő emlékezet, képzelőerő és eredetiség) Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek tevékenységben megvalósuló tanulását.

A fejlődés mutatói óvodáskor végére:

- A nyitott, érdeklődő gyermek önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézésre képes, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Meg jelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladatmegértésben, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.
- Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása megvalósul.

9. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges a fejlettségi szint eléréséhez.

A tevékenységeknél felvázolt érettségi mutatókon túl az óvodáskor befejezésekor az alábbi személyiségtulajdonságok jellemzik a gyermekeket:

- A kisgyermekek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben az óvodásból iskolássá érik. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanulás megkezdéséhez.
- A testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség).
- Iskolába lépés idejére már a hallott instrukciók alapján képesek a testápolási feladatokat elvégezni, önmagukon ellenőrizni és javítani. Az önálló feladatvégzés és a pontos végrehajtás jellemzi őket.
- A lelki képességek szintjét a lelki kiegyensúlyozottság jellemzi.
- Jellemzi a viselkedés általános szabályainak ismerete, a tanuláshoz szükséges képességek – szándékos bevézés és figyelem – megléte, a megfelelő kommunikáció, az elemi ismeretek önmagáról, és környezetéről.
- Iskolába lépés idejére megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem. Fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés. Megnö a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Kialakul az együttműködés, a csoportmunka.

- A szociális képességek szintjét jellemzi a szociális érettség - elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, - alkalmazkodó képesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte.
- Iskolába lépés idejére a teljes személyiségre vonatkozó képességek életkornak megfelelő szintű fejlettsége szükséges. Jellemzi őket a helyes szokások ismerete és megléte, a szabálykövető magatartás. Képesek a kapcsolatteremtésre, a kapcsolattartásra, kommunikációjuk megfelelő.

A rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi vizsgálatát a Nevelési Tanácsadó szakemberei látják el. A különleges gondozásra jogosult gyermekek a fejlettségüknek megfelelő intézményben kezdik meg iskolai életüket.

10. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A módosított pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.

A program időszakos (legalább öt évenkénti) értékelése alapján a kollektívának lehetősége van annak módosítására.

A jogszabályi változások esetén szükséges a program módosítása.

Az intézménybe érkező új pedagógus tekintse magáénak a programot.

Amennyiben az óvodapedagógusok összetétele több mint 50 %-ban megváltozik, ajánlatos a programot újra megvitatni és elfogadtatni.

A program nyilvánosságra hozatalának módja:

Óvodánk pedagógiai programjáról az újonnan érkező gyermekek szülei részére az első szülői értekezleten rövid tájékoztatást adunk.

A pedagógiai program az épületben mindenki számára hozzáférhető helyen van kifüggesztve.

Megtalálható a könyvtárunkban, a folyosókon a faliújságon kifüggesztve, és elérhető az óvoda honlapján is.

11. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai programot elfogadta: **A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda Nevelőtestülete**

A nevelőtestület egyetértését nyilvánította és elfogadta 100 %-os arányban.

Dátum: 2013. augusztus 30.

Jegyzőkönyv, a H/1/2013. számon.

Egyetértését és véleményét nyilvánította a szülők képviselőjében a **Szülők Óvodai Szervezete**. %-ban egyetértettek a dokumentumban leírtakkal.

.....
Vincze Zsolt

Szülők Óvodai Szervezetének megbízott elnöke

Dátum: 2013.....

Jegyzőkönyv a /2013. számon.

Jóváhagyta: EKIF Főigazgató

Fenntartó: Váci Katolikus Egyházmegye Ordináriusa

Dátum: 2013.....

Borbáth Gábor

EKIF Főigazgató

Pedagógiai program - Szent Erzsébet Katolikus Óvoda (OM:201 611)

11. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai programot elfogadta: **A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda Nevelőtestülete**

A nevelőtestület egyetértését nyilvánította és elfogadta 100 %-os arányban.

Dátum: 2013. augusztus 30

Jegyzőkönyv, a J/1/2013. számon.

Klepi László

Egyetértését és véleményét nyilvánította a szülők képviseletében a **Szülők Óvodai Szervezete**. 100 %-ban egyetértettek a dokumentumban leírtakkal.

Vincze Zsolt

Vincze Zsolt

Szülők Óvodai Szervezetének megbízott elnöke

Dátum: 2013. 09.09.

Jegyzőkönyv a /2013. számon.

Jóváhagyta: EKIF Főigazgató

Fenntartó: Váci Katolikus Egyházmegye Ordináriusa

Dátum: 2013. 09.10.

